

JÓ Pajtás

2017. III. 16.

71. évf., 8. szám

Fotó: Ótos András

**A tordai
Petőfi Sándor ME
legkisebbjei**

NEMZETI ÜNNEPÜNK

Petrovics Kiskőrösön, Petőfi Pápan született

RÜGYFAKADÁS

Ez az én világom!

A SZABAD SAJTÓ NAPJA

Egy újságíró a nap huszonnégy órájában újságíró

Petrovics Kiskőrösön, Petőfi Pápán született

Anekdotázás nemzeti ünnepünkön

Nem tudom, mit jelenthet számotokra március 15-e, vagy augusztus 20-a, október 23-a. Ezek a napok piros betűsek, de nem állami ünnepek, nem is vallási ünnepek, hanem a magyar nemzet ünnepei. Abban biztos vagyok, hogy aki a történelmet nem ismerni, nem tudja igazán, miért is emelkedik ki egy-egy nap a többi közül, miről, kiről is emlékezünk meg ilyenkor, mint például most, március idusán.

Március 15-éhez elsősorban Petőfi Sándort, Kossuth Lajost kötjük, ám a 169 évvel ezelőtti, 1848-as forradalmi napok révén sokan „bevonultak” a történelemlétkönyvekbe. Költészete miatt – talán nem tévedek – Petőfi személye él leginkább a köztudatban. Íme néhány érdekesség, ami közelebb hozhatja hozzátok a XIX. század költőirásának személyiségét.

Petőfi Pápán született, Petrovics Sándor pedig Kiskőrösön. Így tartják ezt a pápai református kollégium gimnáziumában, s nem is alaptalanul. A költő ugyanis először a pápai önképzőkör érdeklődésére írta be a Petőfi vezetéknevét. Ebben a kisvárosban vetette papírra legelső, nyomtatásban megjelent művét, A borozót is, ezt a gondúzó, könnyed vallomást a bor istenéhez. (Annak ellenére, hogy nem bírta, és nem is igazán szerette a bort.)

Negyvennyolcas érdemrend, amit a bátrak érdemeltek ki

A költő a soproni katonáskodásából legyengült szervezete miatt került a pápai kollégiumba. Ez az iskola azon kevés szellemi műhelyek közé tartozik, ahol legendáitól, mítoszaitól megfosztva – vagy inkább letisztítva –, a maga gyengeségeivel, nagyképűségével, felvett szerepeivel együtt ismerik, tanítják és szeretik a költőt.

Veress Zsuzsanna irodalomtanár, a Petőfi-anekdoták őrzője szerint tudomásul kell venni,

Itt kezdődött a forradalom 1848-ban: a Nemzeti Múzeum előtt

hogy a diákoktól ma már idegen a „terelgeti nyáját, fújja furulyáját” világ, másként élnek meg a szerelmet, mint Petőfi a lírájában. Abba is bele kell törödni, hogy bizonyos szövegek szavatosági ideje egy adott kor felhasználói számára lejárt. Ettől az persze még érték marad, csak közvetítése más megközelítést igényel.

Milyen anekdoták övezik Petőfi Pápán? Az irodalomtörténetből közismert, hogy az önképzőkörben együtt alkotott Pápán a ma már csak Mórként emlegetett Jókai Móricz, Orlai Petrich Soma és Petőfi Sándor. Orlai költő szeretett volna lenni, Jókai festő, Petőfi pedig színész. A végén aztán Jókai lett író, Orlai festő, Petőfi meg költő, igaz, szívéhez a színészmesterség állt a legközelebb. Ezekben az időkben jegyezték fel:

A „gyütt-ment tótót” (Petőfit) felbőszítette megkérdőjelezett magyarsága, ezért nemes bosszút eszelt ki a diákok ellen. Az önképzőkör egyik foglalkozásán színészi képességeit arra használta fel, hogy a Szózatot erősen szlovák akcentussal, amúgy tótosan szavalta el. Az önképzőkör dőlt a nevetéstől. S csak a vers végén döbbsentette rá őket a költő, hogy az egyik legbecesebb nemzeti vallomásukat nevétek végig azok a magyarok, akik őt tótnak csúfolták.

Mint ahogy Petőfi fegyelmezetlenségét is kibírta az iskola. Igaz, a létező összes büntetési formát kipróbálták rajta: a kenyérmegvonást, a

nyilvános dorgatóriumot, a szobafogságot, s a káromkodásért járó pénzbírságot is. A mai pedagógiának aligha volna türelme hozzá, biztos kicsapnák az ország valamennyi iskolájából.

Petőfi és diáktársai nagyon nem szerették a filozófiatanárukat. Egyik alkalommal úgy akartak borsot törni az orra alá, hogy kölcsönkértek az utcán egy szamarat, és filozófiaóra előtt azt kötötték be az osztályterembe, ők meg elmentek valahová. A következő órán mindenki rettegett a következményektől. A tanár a következő szavakkal vezette be az előadását:

– Mivel az előző alkalommal az osztályból egyikük jelen volt, most ott folytatom a tananyagot, ahol akkor abbahagytam.

Juhász Gyula

48 március 15.

Ó régi szép est... tündöklő siker,
Mikor jön egyszer hozzád fogható,
Dicsőséged az egekig ivel,
A deszkáidon tetté vált a szó.

Igen, az Ige testté lett, derék
És lelkes nézők tapsoltak neked,
Színházi est, melyen – ó büszkeség! –
A gondolat szabadság született.

Hamarosan Szólj, síp, szólj!

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének népzenei szakosztálya és az Újvidéki Rádió harminckettedik alkalommal hirdette meg az általános iskolások népzenei vetélkedőjét. A készülődés már lázasan folyik, mégis emlékeztetünk, hogy a jelentkezők különböző kategóriákban és korcsoportokban versenyezhetnek. Három-öt perces műsorral léphetnek föl, a csoportok létszáma nem haladhatja meg a tizenötöt. A tánczenei zenekarok mintájára alakult együtteseknél az átlageletkor számít.

A vetélkedőt 2017. április 8-án tartják az Újvidéki Rádióban. Bővebb információ a [szabogabriella848@gmail.com](mailto:bogabriella848@gmail.com) e-mail címen, vagy a 064-81-95-216-os mobiltelefonon kapható Szabó Gabriellánál.

Kinek mit jelent az öröm?

Örölsz, ha meglátod a szimpátiádat, örölsz, ha rád köszön, örölsz, ha küld egy SMS-t... De öröm egy kedves szó is! Öröm a jó bizonyítvány, öröm egy szép ajándék, de öröm az is, ha sikerült örömet szerezni. Ilyenkor, tavasszal örölsz a kikeletnek, a szép természetnek, a virágoknak, a virágzó fáknak... Emlékszem, gyermekkoromban hogy tudtam örülni az év végén a kitűnő bizonyítványnak, és a példás magaviseletért kapott jutalomkönyvnek! Még ma is őrzöm a barátóm névnapi ajándékát, az Egri csillagokat, melyet ki tudja, hányszor olvastam el!

Az óbecsei Petőfi Sándor iskolába igyekszem, s azon gondolkodom, vajon minek tudnak örülni a gyerekek manapság? Okostelefonnak? Vagy netán egy-egy szép eredménynek?

Az iskolába érve már várnak rám Kovács Kuszli Angéla és Szűcs Budai Engelbert magyartanárok és diákjaik: a hatodikos Károlyi Egon, Herbatényi Zalán, a hetedikes Szemendri Tamás, Dupák Árpád, Fenyvesi Zénó, és a nyolcadikos Bezeg Réka.

Réka már kiskora óta asztaliteniszezik. Szerepelt valamikor ötödikes korában a Jó Pajtásban is, amikor eljutott Zágrába, ahol sikert aratott... De hogy minek örül manapság a legjobban, elmeséli:

– Amikor megtudtam, hogy bekerültem a szerbiai válogatottba, nagy megtiszteltetés volt számomra, s mondhatom, nagyon örültem. Igaz, sokat gyakoroltam, de megérte. Meg az is nagy öröm, hogy ott leszek a most zajló Európa-bajnokságon Portugáliában! Bárhova is megyünk versenyezni, mindenhol találkozom barátokkal. Még Olaszországban is megismerkedtem egy lánnyal, s kiderült, hogy magyar! De van Romániában is magyar barátom... Nagy öröm újra találkozni – mondta Réka.

Egont meg ott látni szinte minden műsoron. A Népkönyvtárban, a Városi Színházban, iskolai ünnepségeken... Táncol, szaval, hegedül, énekel.

– Nagyon szeretek táncolni, énekelni, hegedülni, s ha valamilyen műsor van, mindig örömmel szerepelek. Meg versenyeken veszek részt: ott voltam a szabadkai, a budapesti szólótáncversenyen. A szép eredmény, a második helyezés nagy öröm. Szavalni is szeretek. Legutóbb a Nagycsaládosok Egyesülete szervezte Sajó Sándor szavalóverseny elődöntőjén, Kishegyesen első lettem, így kerültem el a szlovákiai Ipolyságba. Reményik Sándor Eredj, ha tudsz, és Sajó Sándor Akácfa című versét szavaltam. Itt második helyezést értem el, ezért fölléphettem Budapesten a Magyarság Házában. Ez is nagy öröm volt.

Igazán jó dolog örülni!

Meg az ajándécsomagnak is nagyon megörültem, a Himnuszaink c. füzetecskének, az adathordozónak, a csokinak, a bögrének, a Rubik kockának...

Tamás is szeret szavalni, kiskora óta vesz részt szavaló- és prózamondó versenyeken, de kiderült az is, hogy nagy íjász.

– Sokat kell gyakorolni – meséli –, de meg is van az eredménye. Négy éve járok íjász edzésre, s már az országos versenyen is ott voltam: Itt, Óbecsén, Temerinben, de voltunk már Nišben, Nagybecskerekén, Horgoson... Ez csoportverseny, s mindannyian örülünk a győzelemnek. Sok barátom van, akikkel mindig találkozom a versenyeken, s mindig megörülünk egymásnak... Szavalni is szeretek, s most készülök az ÁMV-re prózamondással. Értem már el első helyezést is... Én is ott voltam a Sajó Sándor szavalóversenyen, mi képviseltük Vajdaságot Egonnal és Bagi Natival. Szép volt.

Árpi nevével is találkoztatok a Jó Pajtásban, amikor a községi szavalóversenyéről számoltunk be, ahonnan továbbjutott a szabadkai, körzeti döntőre.

– Amikor a könyvtárban a zsűri olvasta föl a győztesek nevét, s meghallottam a nevem, azt hittem, hallucinálok. Jó érzés volt, nagyon örültem, díszoklevelet és könyvjutalmat is kaptam. Öröm számomra a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör néptáncsoportjában, a Csiperkében táncolni, versenyre menni... Most

megyünk majd Szegedre, a Gyermekfesztiválra. Én is ott leszek az ÁMV-n, meg Csongrádra is megyek a Honismereti versenyre. Bízom benne, hogy ismét szép eredményt érek el.

Zalánt legutóbb a Városi Színházban, a helyi Petar Konjović Zeneiskola koncertjén láttam, ahol a legügyesebb növendékek léptek föl. Hegedült.

– Szeretek hegedülni, de táncolni, énekelni is. A Csiperke táncsportban táncolok, meg a Csörögi énekegyüttesben énekelek. Jó együtt lenni, énekelni, táncolni. A legjobban annak örülök, hogy alakítottunk egy zenekart Cseszák Zsombor segítségével. Lesz ott brácsás, cimbalmos, többen hegedülünk...Hogy mi a nevünk, az titok! (Titok? Csecse-Becse vonós banda – találtam rá a Facebookon, meg is osztottam. Ha hangos lenne a Jó Pajtás, el is küldeném, olyan szépen játszanak.)

Zénó is ott van minden rendezvényen, legutóbb a magyar kultúra napja alkalmából rendezett ünnepségen láttam a Népkönyvtárban. Hegedült, táncolt...

– Nagyon jó volt a legutóbbi honismereti versenyen, Csongrádon, ahol el kellett játszani egy régi foglalkozást. Csapatmunka volt, s különdíjat kaptunk, melynek nagyon örültünk. Boldog voltam akkor is, amikor 3. lettem a szólótáncversenyen. Legutóbb annak örültem a legjobban, amikor megkaptam a zeneiskola CD-jét, ahol én is muzsikálok.

Koncz Erzsébet

A számítógépen kívül sok érdekes dolog van a világon

Muzslyai tehetségek között

Amikor nemrég bekanyarodtunk Muzslyára, először is megcsodáltuk az Emmausz kollégiumot, amely a helybeli templom tövében terjeszkedik. Az iskola is ott van átellenben, ahol Kovács Jolánka könyvtáros kalauzolásával a tehetséges diákokkal találkozhattunk.

Rontó Kata

Közöttük volt Rontó Kata, az a negyedik osztályos diáklány, akit az udvarnoki Szűcs Imre Gyermekversmondó Versenyünkön megismertünk, és kortársa, Süveg Emma. A lányok sokoldalúsága valóban hihetetlen, legalábbis röpke fél órás ismerkedésünk alatt erre döbbenettek rá.

Kata egyik nagy szenvedélye a zene. Azonkívül, hogy szeret az iskolában jól teljesíteni, a népi hangszerek világában is otthonosan mozog. Első osztályba járt, amikor hangszerbemutató volt az iskolában. Neki annyira megtetszett, hogy azóta is citerázik. Oktatója Lele József, akinek köszönhetően a Szólj, síp, szólj! vetélkedőn, és az Aranyciterán is eredményesen szerepel évről-évre. A citerán kívül hegedülni is tanul a nagybecskereki zenedében. Hogy úszni, szavalni is van ideje? Időbeosztás kérdése az egész, vallja.

Emma hasonlóképp szereti hasznosan tölteni a napját, és az sem baj, ha estig kifárad. Sok helybeli fiatalhoz hasonlóan énekel a Don Bosco énekkarban, mellyel sok helyre eljutnak, és szép élményekkel tölthetnek fel. Ezenkívül cserkészkedik, néptáncol, és ha teheti, a majoretta-csapat tagjaként jár el. Éneke felhangzott a Szólj, síp, szólj! népzenei vetélkedőn, a Sulisztár popviadalon, és 7 éves kora óta hegedül is. Mindez talán

nem csoda, ha tudjuk, hogy apukája zenetanár. Emma nem szeret ölle tett kézzel ülni, sok más versenyen is felbukkan. Például az ÁMV fellépői is megismerhették.

Mindkét negyedikes lány járatos a számítógép világában, ám, mint mondják, nem túlozzák el, sok érdekes dolog van még a világon. Olvasni is szeretnek. Kata szívesen veszi kézbe a Borisorozatot, Emma a Manó Könyveket...

Nagy Magdolna

Süveg Emma

Képeslapba tömörített varázslatok

Különös elnevezésű rajzpályázaton szerepeltek eredményesen nemrégiben szabadkai diákok: a pályázat címe nem más volt, mint Kéz-kivirágzások. Ám nem ez volt az egyetlen különlegesség: benevezni csak képeslap méretben lehetett. A hab a tortára akkor került fel, amikor a sok-sok díjat a Meseházban alkalmi műsor keretében átadták.

A rajzos megmértetésre hetedhét országból 278 pályamunka érkezett, ezekből 20-at díjaztak – újságolta Veres Kriszta, a Meseház vezetője. A képeslapokból kiállítás is nyílt. A meseházi bizottság Novák Attila kép-

zőművész-tanárral közösen zsűrizett. A KÉZKIVIRÁGZÁSOK cím Békés megye egyik legnagyobb mesélőjétől, Schéner Mihálytól származik. A rajzpályázat szabad témája a nyári vakáció, kötött formája pedig a képeslap méret volt. Novák Attilának nagyon tetszett a képeslap méret (10x15 cm), mivel egy ekkora alkotófelület segíti a tömörített gondolkodásban.

A díjazottak között voltak: Kovács Bojan, Kuti Lili, Noszkovity Emili és Varga Péter, a szabadkai J. J. Zmaj iskola harmadikosai, felkészítőjük Grubanov Martinek Emília.

A díjazott harmadikosok (balról jobbra): Noszkovity Emili, Kuti Lili, Kovács Bojan és Varga Péter

A kiállításon megcsodálták a munkákat a gyerekek, a szülők és a felkészítők is

Egy újságíró a nap huszonnégy órájában újságíró

Interjú Kancsár Izabellával, a Vajdasági Rádió és Televízió riporterével

Interjúalanyom Kancsár Izabella, a Vajdasági Rádió és Televízió magyar szerkesztőségének munkatársa. Azért esett rá a választásom, mert érdekel a média, és szívesen hallottam volna már egy igazi újságírótól, milyen is ebben a szakmában dolgozni.

*** Mi az a három szó, ami a legjobban jellemez téged?**

– Ambiciózus, türelmetlen, rendszerető. És még valami... humoros embernek tartom magamat.

*** Miért éppen azt a területet választottad, ahol most tevékenykedsz?**

– Erre egyszerű a válasz: már általános iskolában többen mondták, hogy szépen fogalmazok, jól ki tudom magamat fejezni. Amikor megírtuk alsóban az első fogalmazást, már akkor éreztem, hogy ez egy olyan dolog, ami megy nekem. Azért nem azt mondom, hogy akkor tudatosodott bennem, hét-nyolc évesen azért az emberben nem tudatosodik az ilyesmi. Aztán középiskolában, negyedik osztály végén megkérdeztem az osztályfőnökömet, hogy mit ajánl nekem. Szeretem az irodalmat, a nyelvtant, szeretek olvasni, viszont tanárnóként/magyartanárnóként nem tudom magamat elképzelni. Érettségi előtt ellátogattak hozzánk a Vajdasági Magyar Diákszövetség tagjai. A tájékoztató program után minden tanuló kapott egy füzetet, amely egy információgyűjtemény volt a hazai egyetemi és főiskolai karokon nyíló szakokról. Ebben a füzetben olvastam az

Ugye, sokan láttátok már Izabellát a képernyőn?

Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karának Média szakáról. Ott és akkor döntöttem el, hogy én bizony újságíró leszek.

*** Meg vagy elégedve a jelenlegi munkahelyeddel?**

– Az ember az anyanyelvén tudja a legjobban kifejezni magát. Pályakezdeként is tudtam, tudom, hogy magyar szerkesztőségben szeretnék dolgozni. Igen, elégedett vagyok.

*** Milyen újságírónak lenni?**

– Amikor megkérdezik, hogy mivel foglalkozom, büszkén azt válaszolom, hogy újságíró/tudósító/zsurnaliszta vagyok. Jó dolog újságírónak lenni.

*** Mennyi időt vesz el a munka?**

– Ha azt mondom, hogy az összeset, akkor nem mondom igazat. Többnyire be tudom osztani az időmet, a naptáram a fejemben van (hála istennek, jó a memóriám). És most talán egyik szavammal ütöm a másikat: egy újságírónak (az én esetemben operatőrnek is) nincs előre meghatározott munkaideje. Igaz, hogy azt mondtam, hogy egy újságíró a nap huszonnégy órájában újságíró, de hétvégén este nyolc és hajnali két óra között igyekszem átszellemülni... „Átmegek” pincérbe, én ezt csak így mondom, ilyen egyszerűen. Az igazság az, hogy ezt a munkát is szeretem.

*** Szerinted milyen személyiséget igényel az általad választott szakterület?**

– Szerintem egy újságíró mindenekelőtt legyen objektív, hiszen az objektivitás az újságírás egyik alappillére. Ne legyen lusta, mindig legyen naprakész (nem engedheti meg, hogy lemerüljön a mobiltelefon...). Legyen elszánt, alapos. És igaz, hogy az akaratos embereket nem nagyon kedvelik, de egy újságírónak bizony néha unalmasnak is kell.

*** Mit találsz ebben a munkában a legvonzóbbnak? És a legkevésbé vonzó?**

– Ez a munka sohasem unalmas, egy újságíró a nap huszonnégy órájában újságíró. Új embereket ismersz meg, rendszeresen követed a hazai és a külföldi híreket, különböző témákat jársz

körül. Talán ez a hátránya is: egy olyan újságírónak, aki kisebbségi szerkesztőségben dolgozik, nehéz szakosodnia egy adott területre, hiszen a szerkesztőségben kevés ember dolgozik. Nálunk például nap mint nap nyolc-kilenc ember dolgozik azon, hogy elkészüljön a Híradó. Ők az úgynevezett „belsőök”, természetesen a tudósítókra sem szabad megfeleledkezni.

*** Mivel töltöd a szabadidőd?**

– Középkorban koromban, közel hét évvel ezelőtt kezdtem el dolgozni az óbcesei Rock Club Floydban pincérnóként. Az egyetemi éveim alatt hazajártam hétvégenként, és ezeken a hétvégeken dolgoztam. Jelenleg is besegítek, ha szükség van rám. Nagy váltás volt számomra, amikor hazaköltöztem Újvidékről. Becse sokkal nyugodtabb város Újvidéknél. Igyekszem tartalmassá tenni a napjaimat, úszni járok, olvasok, filmezek, szocializálódok, a családommal, a barátaimmal és a párommal vagyok. Szeretem a kulturális eseményeket újságíróként és magánszemélyként is. Szeretem a minőségi zenét, amikor csak lehetőségem van rá, koncertekre járok. És mindig naprakész vagyok: ha forgatni kell, akkor forgatunk.

*** Milyen más állás érdekel/érdekelte még?**

– Gyerekkoromban én is szerettem volna filmsztár lenni, vagy világhírű táncos, esetleg divattervező...

*** Milyen terveid vannak az elkövetkező 3-5 évre a továbbtanulásban, a magánéletben, a szakmában?**

– Először is szeretnék diplomázni. Nem sok van már a végéig, már látom a fényt az alagút végén (erről akarva-akaratlanul a Tankcsapda dalszövege jut eszembe). Utána majd beszélgetünk a továbbtanulásról... Angol nyelvvizsgát szeretnék tenni (olaszul is tanultam, szimpatikus nyelv, ez sincs kizárva). Jogosítvány. Szeretem a páromat, férjként is szeretném. Sikeres karrier, jó fizetés, boldog család... Ezeket a dolgokat a legtöbben szeretnék.

Major Rebeka, 7. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Március 15-e, a magyar sajtó napja

A magyar sajtó napját ünnepeljük március 15-én 1990 óta, mivel 1848-ban ezen a napon nyomtatták a szabad magyar sajtó első termékeit: a Tizenkét pontot és a Nemzeti dalt. 1848. március 15-én a Tizenkét pontból rögtön az elsőben követelték a sajtószabadságot, a többi alapvető forradalmi követelés mind csupán ezután következett.

Mit kíván a magyar nemzet.

Legyen béke, szabadság és egyetértés.

1. Kívánjuk a sajtó szabadságát, cenzúra eltávolítását.
2. Feloldás miniszteriumot Buda-Pesten.
3. Évesközinti országgyűlést Pesten.
4. Törvény előtti egyenlőséget polgári és vallási tekintetben.
5. Nemzeti éremet.
6. Közös teherviselés.
7. Urbéri viszonyok megszüntetése.
8. Esküdtöszök, képviselői egyenlőség alapján.
9. Nemzeti Bank.
10. A katonaság esküdjék meg az alkotmányra, magyar katonáinkat ne vigyék külföldre, a külföldieket vigyék el tőlünk.
11. A politikai statusfogyók szabadon beszéltessanak.
12. Unio.

Egyenlőség, szabadság, testvériség!

Íjásznapi Cserevenkán

A Target íjászklub február első hétfőjén Cserevenkán nem mindennapi, látványos rendezvényt szervezett. Barátságos íjászversenyre invitálták a helybelieket, a megmérettetésre pedig egész Szerbiából érkeztek versenyzők, így Újvidékről, Pancsováról, Óbecséről, Kishegyesről, Bajsáról, Bácskossuthfalváról, Temerinből, Horgosról, Zentáról és Bácskertesről/Kupuszinaról.

A helyieket Cserevenkovics Gábor, Tumbász Leonárd, Dubacz Jenő és edzőjük, Bagi Szabolcs képviselte. A megmérettetésen nagyszámú íjász vett részt, ennek hála nem volt unalmas a nap. A verseny menete kétkörös volt, 2x12 célra ment a lövés. A felnőttek fejénként egy vesszővel, a gyerekek pedig három vesszővel lőhettek. A gyerkőcök nem maradtak találat és pontszám nélkül. A szervező is hangsúlyozta, hogy a verseny célja a kedvcsinálás és a népszerűsítés volt a fiatalok körében. A legfiatalabb íjász még alsós volt, kisiskolás, de a veteránok is képviselték magukat. Ami a célokat illeti, szebbnél szebb 3D-apróvad állt modell az íjászoknak. Volt fészken ülő kacska, bagoly, nyest, mosómedve, borz, róka, karcúsú nyakú pulyka, kis kos, kis őz, vadmalac és macska. Az íjászságról még csak annyit, hogy szebbnél szebb íjfajtákat láthattunk. Voltak csigás, olimpiai, vadászreflex és hagyományos íjak is.

A bácskerteszi/kupuszini csapat az év első versenyén eléggé nehezen vette az akadályt. A hideg tél rányomta bélyegét az edzésekre, a társaság nem tudott rendesen edzeni. Ez meg is látszott a pontokon. Cserevenkovics Gábor 8. helyen végzett, Tumbász Leonárd 20 ponttal csúszott le a harmadik helyről, így 4. helyen végzett. Bagi Szabolcsot tanítványa, Dubacz Jenő 2 ponttal utasította maga mögé, és ezzel dobogóra állhatott a fénylő bronz büszke tulajdonosaként.

B. Sz.

Pályaválasztók az oktatási kiállításon

A nyolcadikos és az érettségiző diákok körében nagyon időszerű a pályaválasztás kérdése. Az első márciusi hétfőjén Újvidéken megrendezett oktatási kiállításon több hazai középiskola és egyetem kínálatával ismerkedhettek meg, érdeklődhettek a felvételi vizsgákról és a bentlakási lehetőségekről. A tartományi oktatási titkárság támogatásának köszönhetően a diákok tömegesen látogatták az oktatási kiállítást, közvetlenül találkozhattak az iskolát képviselő idősebb tanulókkal, a továbbtanulási lehetőségekről érdeklődhettek.

Bemutatkozik a Kosztolányi gimnázium

Sok középiskola képviselői járnak az általános iskolákat, hogy a tanulók figyelmét intézményükre irányítsák. A szabadkai Kosztolányi Dezső Tehetséggondozó Gimnázium tanárai kampánykörútjukon ellátogatnak Vajdaság magyar lakta településeire. Két hét alatt mintegy 1200 km-t tesznek meg, és 5 középiskolai kiállításon vesznek részt. A menetrendből még hátramaradt három bemutatkozás:

március 17-e – péntek – Törökbecse, Óbecse, Magyarakanizsa (Oktatási Vásár)

március 18-a – szombat – Temerin (Oktatási Vásár)

március 25-e – szombat – Zenta (Oktatási Vásár)

Március 24-én, pénteken 10 és 12 óra között Szabadkán, a gimnázium épületében nyílt napon vendégül látják az érdeklődő diákokat és szüleit. A program: felvételi tájékoztató, nyitott órák, beszélgetés diákokkal, tanárokkal, majd a gimnázium épületének megtekintése.

Felvételi felkészítő is lesz, amit az idén két részben tartanak:

Először március 31-e és április 2-a között várják a nyelvi tagozatra felvételizni szándékozó nyolcadikosokat.

Másodszor az április 28-a és 30-a közötti hétfőjén folytatják a felkészítő foglalkozásokat.

A **felvételi felkészítőre jelentkezni** személyesen, a 024/670-860-as telefonszámon (név, szak, lakcím, telefonszám megadásával) **legkésőbb március 24-éig** lehet.

Alapos felkészülés után sikeres biológiai verseny

A csantavéri Hunyadi János Általános Iskolát 16 tanuló képviselte a 2017.03.05-én megtartott községi biológiai versenyen. Ennek helyszíne a szabadkai Đuro Salaj Általános Iskola volt. A versenyen összesen 195 tanuló jelent meg Szabadka községből. A tanulóknak 60 perc állt rendelkezésükre a teszt kitöltéséhez.

A csantavéri versenyzők között voltak tapasztalt, visszatérő versenyzők, de olyanok is, akik most először jutottak el a községi szintű biológiai versenyre. Minden versenyző alaposan felkészült a nagy megmérettetésre. Iskolánk biológiatanárai, Nikolić Rózsa és Szabó Gábor igyekeztek minél több tudást átadni a tanulóknak. Az alapos felkészítés és felkészülés, a tanulók biológia tantárgy iránti szeretete végül meghozta gyümölcsét, hiszen a 16 versenyző közül 11-en helyezettek lettek:

Tót Bagi Kincső, 5.osztály, II.helyezés; Nataša Bodić, 5. osztály, III.helyezés; Lazar Miljanović, 5. osztály, III. helyezés; Leonov Vörös Máté, 5. osztály, III.helyezés; Krunc Máriaó, 6. osztály, II.helyezés; Hajdú Sándor, 6. osztály, III.helyezés; Csepella Amina, 6. osztály, III.helyezés; Kozma Szabolcs, 7. osztály, II.helyezés; Német Kristóf, 6. osztály, II.helyezés; Kovács Áron, 7. osztály, III.helyezés; Csepella Máté, 8. osztály, III.helyezés.

Gratulálunk a helyezetteknek és felkészítő tanáraiknak!

Leonov Vörös Máté, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Életveszélyben

Aznap reggel még a levegő illata is más volt. Volt benne valami nyugtalanító. Nyomott volt és ködös.

Ilyen lehetett kívülről nézve Pompeii. A kívülről, de még mi, a pompeii lakosok sem tudtuk, mi történik majd. Minden úgy indult, mint általában, reggel jött hozzám Léna, és együtt indultunk iskolába. Útközben jót beszélgettünk, ugyanis volt egy fontos témánk: Zoé. Zoé a másik legjobb barátom, akit Léna nem kedvelt.

Mikor odaértünk, Zoé köszöntött bennünket, majd pár perc múlva csöngtek. Első óra földrajz, a kedvenc tantárgyam, az egyetlen, amiből ötösöm van. Ma a vulkánkitörtésről tanultunk. Azon gondolkodtam, milyen jó lenne megnézni egy igazi vulkánkitörést. Bár igaz, hogy a Vezúv itt van tőlünk körülbelül harminc méterre, nem valószínű, hogy ki fog törni. A többi óra is eltelt valahogy, és mind a hárman együtt indultunk haza. Sűrűn az ég felé pillantottam, és meglepődtem, hogy a köd nem száll fel, sőt, egyre sötétebbé válik. Szóvá is tettem, de azt mondták, jó, mindegy.

– Lányok, baj van! – mondtam aggódva.
 – Mégis, mi a baj? – vették komolyra, mert láthatták rajtam a félelmet.
 – Figyeltetek földrajzon? – próbáltam rávezetni őket.
 – Ez a nagy baj? De igen, figyeltünk – mondták kissé gúnyosan.
 – Emlékeztek, hogy a tanárnő azt mesélte, mielőtt egy vulkán kitörne, sötét füstöt erget – mondtam már-már hisztérikusan.

– És ez a köd három napja nem száll fel – esett le Lénának.
 – A levegő elég nyomott – értette meg Zoé is.
 – És ha beleszagoltok a levegőbe... – húztam tovább őket.
 – Füstszag! – vágta rá egyszerre.

Ebben a pillanatban morajlás kezdődött, ami egyre hangosabbá vált.

– Lányok – kezdtem –, beindult a vulkán!
 Nagyon megijedtünk, amikor kis kődarabkák kezdtek hullani a magasból. Hova menjünk?

– A bunkerbe! Gyorsan! – jutott eszembe a félig föld alatti búvóhelyünk, ami nem lehetett távol tőlünk.

Futottunk, ahogy a lábunk bírta. Zoé megbotlott egy kőben, és elesett.

– Zoé! Kelj fel! – kiabált Léna.

Zoé sírva felelt:

– Nem tudok felállni! Menjetelek tovább nélkülem!

– Nélküled? Soha! – felelte Léna, majd mindketten odasiattunk hozzá, hogy felségítsük.

Rohantunk tovább. Amikor a bunkerhez értünk, feltéptük az ajtaját, és bezuhanunk. Ziháltunk a futástól, reszkettünk a félelemtől. Mi lesz a szüleinkkel? Mi lesz a városunkkal? Mi lesz velünk? Túléljük egyáltalán? Rengeteg kérdés kavargott bennünk, melyekre senki sem tudta a választ. Zoé lába egyre jobban dagadt. Ekkor óriási robbanás rázta meg a földet. Kitört a Vezúv! Éreztük, ahogy óriási kődarabok csapódnak a földre. Nem tudtuk, mennyi ideje lehettünk a föld alatt, ezért kinéztem. Nem kellett volna. A városunk eltűnt a föld színéről az iskolával, a templommal és az épületekkel együtt. Ekkor visszabújtam. Elmeséltem, mit láttam, majd megöleltük egymást.

– Túléltük – mondtam ki.

Rájöttünk, hogy bajban ismerik meg az igazi barát. Léna eddig akármit is érzett Zoé iránt, most már mindketten tudták, hogy ez egy csodálatos barátság kezdete.

Cseri Zsófia, 7. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Megszelídítettem a hegedűt

Zeneiskolás diákként hangszerválasztáskor a hegedű tetszett meg. Történetem elején csak szemeztem a hangszeremmel, biz az nem akart engedelmeskedni. Ezek után következett a lassú és hosszadalmas ismerkedés, barátkozás, mely egész tanévben eltartott. Kitartóan gyakoroltam, amikor éreztem a kölcsönös tisztelet kezdetét. Hangszerem kezdte feladni a velem folytatott küzdelmet, és hangja napról napra tisztább és csiszoltabb lett. Tanárnőm biztatása és időnkénti dicséretei ösztönöztek a még több munkára, amit nyílt fellépések követtek. Sikereimet részben hegedűmmel kialakított kapcsolatunknak köszönhetem, értem ezen annak karbantartását és cirógatását. Fellépéseimen sosem hagytam cserben, igazi szelíd barátként követte elvárásaimat. Immár négy éve hűséges társam, és nagyon szeretem.

Igy szelídítettem meg a hegedűmet.

Pédler Gabriella, 5. osztály, I. G. Kovačić iskola, Szabadka

Édesapám

*Az apám neve László Lajos,
 Mert a műhelyben mindig olajos.
 Apa mindig dolgozik,
 A kedvünkért folyton fáradozik.
 Apának jó a humora,
 De akkor nem, ha megszólal az óra.
 Ő a világ legjobb apukája,
 És a fia sosem gyáva.*

László Adrián, 5. osztály,
 Hunyadi János iskola, Csantavér

Nemsokára

Ez csak egy pusztán szó, a nemsokára. Mindenkinek jelenthet valami fontosat. Lehet szó egy közelgő eseményről, ahogyan az én esetemben is.

Hiszen, ahogy az idő repül, egyre jobban közeleg az általános iskolától való búcsúzás. Furcsa érzés fog el, amikor arra gondolok, hogy nemrég ültem az elsős osztályteremben tágra nyílt szemmel, tátott szájjal és ezer meg ezer kérdéssel a fejemben. Vajon nehéz lesz majd? Lesznek barátaim? Milyen tanuló leszek? S idővel ezekre megkaptam a válaszokat. Mintha ez a nyolc esztendő úgy repült volna el, akár a kismadár, ki várja szabadulását a fészekből. Persze, ha jobban átgondoljuk, magunkat pedig egy átlagos iskolai napba képzeljük, az idő telése megegyezik az örökkévalósággal. Az órák olyanok, mint egy kövér kisfiú, aki futni próbál céljai után. Borzalmasan lassúak. Barátnőmmel azon szoktunk agyalni, milyen lenne, ha az egész életéről kezdhettünk. Újra járni a nyolc osztályt? Valljuk be, még véletlenül se. Igaz, még nem egészen érkezett el a ballagás, de mi már gondolatainkban máshol járunk. Odáig még rengeteg dolgunk lesz. Elsősorban a tanulás, majd az egyéb részletek. A tabló, melynél már érzem, vita lesz. Nem tudjuk majd eldönteni a kinézetét, a ruhát, amelyben fényképezkedünk, hajbakapással fog végződni.

Egytől-egyig bolondok az osztálytársaim, de képtelenség őket nem szeretni. Elképzelhetetlen lenne nélkülük a napom, és üres. Mindig kiszemelnek valami örülséget – a tanárok legnagyobb öröme. Mondták már néhányan, nem vagyunk könnyű esetek. Szokatlan lesz a középiskola, ha már nem láthatom az idióta fejüket. Ahogy közeledik a búcsú, mi, lányok az ünnepi ruhánkat tervezgetjük, ugyanis ez nekünk a fontos elemek közé tartozik. Mindannyian szeretnénk különleges és egyedi öltözetet. Természetesen, ami a jövőt illeti, nem ez a leglényegesebb. A továbbtanuláson van inkább a hangsúly. Hogy jól döntünk-e majd. Nekem a gimnáziumra esett a választásom, onnan pedig irodalomra megyek tovább. Mostanság egyre több kérdést tesznek fel ezzel kapcsolatban, és az iskolában is sokat foglalkoznak velünk ilyen téren. A szülők és a tanítók is szívükön hordozzák sorsunkat.

Egyelőre azért élünk még a jelenben, élvezzük a barátainkkal töltött időt és a „kiskisiskolás” évekből maradt órákat.

Véber Amarilla, 8. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Babszem Jankó, meseillusztráció – Nagy Zalán Bence,
 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Kedves Pajtások!

Nagyon színvonalasnak találok a mai válogatást, remélem, elnyeri tetszésedet. Figyelmetekbe ajánlom Pédler Gabriella Megszelídíttem a hegedűt című fogalmazását. A cím is nagyon szerencsésre sikerült, szintűgy a papírra vetett történet a hangszer és tulajdonosa „barátsgáról”.

Meglepően izgalmas Cseri Zsófia fogalmazása, aki a párbeszéd gyakori alkalmazásával, jó elbeszélőként valóban alaposan felfokozza a hangulatot, minek köszönhetően valóban életveszélyes helyzet vibrál a levegőben.

Érett, és talán kedves is számunkra Döme Viktor hazaszeretete, a szülőföldhöz való viszonyulásának leírása. „Világom nem Magyarországon van, hanem Szerbiában, pontosabban Vajdaságban, Zentán” – ebből az egyszerű alapállásból indul ki. Olvassátok el, hova jutott!

Nagy Magdolna

Van nekem egy barátom

Egy szép nap úgy döntöttem, hogy kimegyek a természetbe sétálni. Míg mentem, mendegéltem, megpillantottam egy szomorú kislányt, ahogy ül egy fárönkőn és sírdogál. Nem engedhettem meg magamnak, hogy ilyen csodálatos és napsütéses napon egy kislány szomorkodjon. Elhatároztam, felvidítom egy mesével.

Van nekem egy barátnőm, kezdtem a mesém, aki egy pompás palotában él. Lottinak nevezték, tündér volt. Barnás szőkés hosszú, göndör haja és nagy barna szeme volt. Szeretett hosszú ruhákba öltözni. Lotti a három évszak tündéré volt: a tavaszé, a nyaré és az őszé. Minden évben szorgalmasan dolgozott: ápolta és szeretgette az állatokat, locsolta az illatos és gyönyörű virágokat, amelyekből később csokrokat is készített. Segített a manóknak, ha bajba kerültek, és természetesen figyelmesen és pontosan váltogatta az évszakokat. Sokan szerették, mert szerény tündér volt. Lottinak azonban volt egy ellensége, a Hóvirág tündér. Hóvirág csak a telet szerette. Imádkozta a hideget, a havat, az ablakokon pompázó jégvirágot és a csipős fagyot. Hóvirágnak hosszú, hófehér haja és világoskék szeme volt. Nem szerette se a meleget, se a természet ébredését, az állatokat, a manókat, nem volt segítőkész és mindig mogorva volt. Egyszer Lottitól elvette a varázsport, amikor a telet tavaszra akarta átváltani. Gyorsan a palotába szökött, hogy elrejtse a varázsport. Lotti gyorsan utána szállt, de már késő volt. Mire odaért a Jégpalotába, Hóvirág már vigyorogva a trónján ült. Lotti kérte a tündért, hogy adja vissza a varázsport, de Hóvirág megtagadta. Ekkor Lotti felajánlotta, hogy az üvegharangban egy csodálatos téli életet biztosít számára, ahol csak hóvirágok lesznek sok-sok hóval. Hóvirág tündérnek nagyon megtetszett ez az ötlet, és visszaadta a varázsport. Lotti is teljesítette az ígérését. Ki is békültek azonnal. Lotti a városra szórta a varázsport, Hóvirág viszont élvezte a trón mellett található téli világot.

A kislány már nem szomorkodott, örült, hogy vele töltöttem az időmet, hogy felvidítottam a mesémmel. Többé nem érezte magát magányosnak, mosoly került arcára. És én is elégedetten folytattam a napi tevékenységemet.

Kok Szintia, 6. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Nagyszüleim – Berényi Dominika, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Hajdújárás

Ez az én világom!*

Az én világom nem Magyarországon van, hanem Szerbiában, pontosabban Vajdaságban, Zentán. Zenta a Tisza mentéhez tartozik.

Más vajdasági magyarnak lenni, és más magyarországi magyarként élni. Szerbiában többségben vannak a szerbek, Vajdaság északi részén pedig a magyarok. Az én iskolámban több a magyar tagozatos osztály, mint a szerb, mégis összhangban vagyunk egymással. Rengeteg ember megdöbben vagy csodálkozik Magyarországon, ha kiderül, hogy Szerbiában élek, és tudok beszélni magyarul. A mi magyar nyelvünk részben eltér egy magyar anyaföldön élő ember beszédétől. Azért más a beszédstílusom, mert kicsit összefolyt a szerb nyelvvel, és átvettünk jó néhány szót, mint amilyen például a kesza, a salter, vagy a patika (zacskó, tolóablak, tornacipő). Városunk mellett a Tisza folyó folyik, melyhez csatlakozik a gesztenyefasétány, és kettőjük párosa minden turistát képes lenyűgözni. Zenta további különlegességei a csodálatos utcák, amelyekben különböző fák sorakoznak. Például a gimnázium utcája telis tele van hársfákkal, az ipari övezet felé vezető úton fehér és fekete eperfák dőlöngélnek, a város körüli utca pedig gyönyörű rózsákkal jelzi településünk körvonalait. A legszebb virág azonban Zentán, és szerintem a világon is, a pár napig látható Tiszavirág, amely élő virágként díszíti folyónkat. Júniusban, a kellemes nyári estéken minden ember, aki megteheti, szakít időt, hogy megnézze a bűbajos sárga rovarok násztáncát.

Vajdaságban rengeteg csodálatos építmény van. Zenta nem túl nagy város, de itt is vannak csodálatra méltó építmények. Kedvencem a kilátótorony, melyben annyi lépcső van, mint a csillag az égen. Kedvelem a műemlékek nyilvánított épületeket, mint például a Tűzoltólaktanyát. Zentához tartozik egy nagy park is, amelyet Népkertnek neveznek. Itt található a sportcsarnok, a medence, a teniszpálya, a tekepálya, a játszótér, amelyeket hosszú gyalogtúra, vagy kerékpártúra keretében lehet bejárni. Más itt minden, mindenki, a virágok illata, a fák alakja, de még az emberek is mások. Minden vajdasági magyarban van valami szerb dolog, még ha nem is sok, de van. Jómagam ünneplem a családommal a magyar és a szerb ünnepeket is, a karácsonyt vagy a húsvétot. Sok magyar-szerb vegyes házasság van, az én szüleim és nagyszüleim is így házasodtak, így a magyar és a szerb kultúra, nyelv, ünnep keveredik a csalámban. Vajdaság híresebb ételei a burek és a csevap, melyet bárki szívesen fogyaszt, és amely ugyanazt jelenti szerbül és magyarul egyaránt.

Így szerettem volna bemutatni az én vajdasági magyar életemet és jellemezni, hogyan keverednek a kultúrák és az ünnepek az én kis világomban.

Döme Viktor, 7. osztály, Stevan Sremac iskola, Emléiskola, Zenta

*A Palóc Társaság pályázatára készült dolgozat

Szeretem az iskolám

Szeretem az iskolát,

Ide jár sok barát.

Az udvara szép,

Nincs szétszórva a szemét,

Magyar, matek jó barát.

Sok új tantárgy is ránk vár,

Biosz, földrajz, történelem,

Mindhármat kedvelem.

Műszakit is szeretem,

Infó meg a kedvencem.

Jó a suliba járni,

Új barátokat találni.

Német Dominik, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Reggel az iskolában

Ködös, szürke szerda reggelre ébredtem. Biológia az első óra. Kizárjuk a tanterem ajtaját, ugyanis az osztályfőnök ideadta a kulcsot.

Ülök az iskolapadban, s körülnézek az osztályban. Már becsengettek, de az osztálytársaimnak még mindig fontosabb tennivalójuk akad a tanulásnál. A fiúk nagy része futkározik. Másik részük azzal foglalkozik, hogy mások holmiját dobálja. Egy sapka repül ki az ablakon, egy tolltartó a radiátor mögé esik, egy virágcserep pedig a földön köt ki. A lányok általában csendesen beszélgetnek. Néhányan, közöttük én is, álmosan bámulunk ki az ablakon. Nézem a ködöt, s eszembe jutnak a közelgő ünnepek, s kezdem kellemesebben érezni magam. Gyurka a fűtőtestnek támaszkodik, valamit babrál. Pillanatok múlva az osztályt elönti az olajos víz. Spriccel mindenfelé a radiátor. Mindannyian megdermedünk egy percre, majd elkezdjük menteni a cuccainkat: először a tanárnőét, aztán ki-ki a sajátját. Társaim arcán látom, hogy ugyanazt gondolják, amit én: „Ebből nagy baj lesz”. Nem lett akkora gond, amikorra a számítógép, mert a tanárnő a szerencsétlenségébe is észrevette, hogy miként igyekeztünk egymásnak segíteni, és ezt dicséretre méltónak tartotta.

Persze nem minden reggel kezdődik ilyen élménydúsán a tanítás. Legtöbbször csak a második órán válnak igazán aktívvá, s addig álmosan bámulunk ki a párás ablakon.

Tamara Tuvic, 5. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Nemzetközi π -nap

A március 15-e előtti nap igazi geekünep, amit általában a matekba kicsit belebolondult egyetemisták tartanak meg – legalábbis kell ahhoz egy kis elborultság, hogy éltessünk egy számot, aminek az értékét ráadásul még nem is tudjuk pontosan.

A pi-őrület 1988-ban kezdődött: egy **Larry Shaw** nevű fizikus ekkor döntött úgy, hogy kollégáival körbe-körbe mennek és pítét esznek a neves szám tiszteletére. Nem véletlenül esett a választás március 14-ére: az amerikai írásmód szerint ugyanis ez $3/14$, ami a π első három számjegye.

A nap nem összekeverendő a másik, pi-hez köthető eseménnyel, a Pi Megközelítési Nappal, amelyet július 22-én tartanak. Nap/hónap formátumban ez $22/7$, törtként pedig ennek értéke esik legközelebb a pi-hez az év napjai közül.

Teljesen nem azonos vele, hiszen Johann Lambertnek köszönhetően 1768 óta tudjuk, hogy a pi irracionális szám, ami azt jelenti, hogy nem írható fel két szám hányadosaként, tizedestörtként felírva pedig nem szakaszos és végtelen. Ráadásul transcendent szám is, tehát nem gyöke egyetlen racionális együtthatójú algebrai egyenletnek sem.

Érdekesség, hogy a pi első 31 számjegyében nincs nulla – ezt persze tudja mindenki, aki komolyan megpróbálkozik e számjegyek megtanulásával. A pi memóriabajnoka 2005 óta a kínai **Lu Chao**, aki a nevezetes szám 67890 számjegyét ismeri – 24 óra 4 perc alatt sorolta fel ezeket. A korábbi csúcstartó a japán **Goto Hirojuki** volt, aki 1995-ben a szám első 42 ezer számjegyét tudta felmondani.

Összehasonlításképpen: az ENIAC számítógépnek 1949-ben 70 óráig tartott, hogy

Larry Shaw, a Pi „hercege”

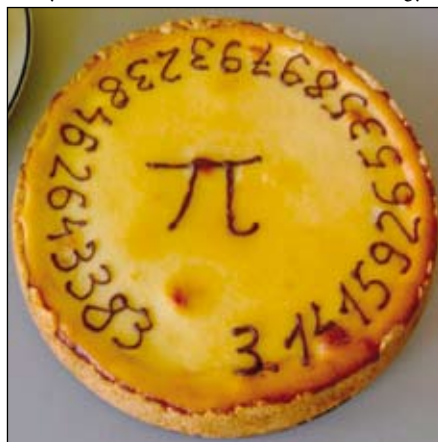
kiszámolja az első 2037 számjegyet. A minél pontosabb pinek egyébként egyebek mellett itt is van gyakorlati haszna: a számot számítógépek ellenőrzéséhez is használják. Ha egy gép nem működik tökéletesen, akkor a pi egy vagy több számjegyét nem számolja ki jól, így hamar megmutatkozik a hiba.

A pi-nap mára hagyománnyá vált több intézményben, az amerikai kontinensen több egye-

tem is rendszeresen ünnepli a különlegességekben bővelkedő számot. A sort a neves amerikai Princeton kezdte. Hogyan? A jeles nap alkalmából rendeztek piteevést (pie eating; a pi és a pie, azaz pite szavak kiejtése angolul azonos, arról nem is beszélve, hogy az amerikai pite jellemzően kör alakú), csodálatos utazásokat Einsteinnel – március 14-e a fizikus születésnapja is –, pi-rekreációt, bármit is jelentsen ez, és Einstein-hasonmásversenyt is. Almáspítét bárki vehetett, természetesen 3,14 dollárért.

π mit tud

A pi több száz tudományos egyenletben fordul elő, például a DNS kettős spirálját leíró formulában, a szivárványban, a hullámok terjedésének képleteiben, geometriai problémáknál, és persze a kör területének és kerületének képletében. A π betűvel 1706-ban William Jones jelölte először a kör átmérőjének és kerületének hányadosát, a betű a görög περιμετρος, azaz kerület (perimetrosz) szót rövidíti.

Ez mi? Netán π te?

A szellemi betevőt egy-egy piemmel, azaz pi-verssel vehetjük magunkhoz. Ezek meghatározott szabályok szerint készült művek: nem kell rímelniük, de fontos, hogy minden szó annyi betűt tartalmazzon, amennyit a pi soron következő számjegye. Tehát a vers első szava hárombetűs, a második egybetűs, a harmadik négybetűs, és így tovább (a nullák kimaradnak). A műfaj királya Mike Keith amerikai matematikus, aki 1996-ban egy egész pi-novellát írt 3834 tizedesjegyig.

Ha már unod a sablonos fotókat, szerezz új appot!

A mikor már unalmasakká válnak a szűrők és nem akarunk festményt sem varázsolni a fotóinkból, akkor kísérletezzünk valami mással, például hangulatjelekkel. Meglévő fotóinkat dobhatjuk fel több mint ezer emojival, ha letöltjük az Emojify nevű ingyenes iOS-es appot.

Mindenekelőtt engedélyeznünk kell, hogy az alkalmazás hozzáférjen a fotóinkhoz, de utána már kezdődhet a móka. Válasszuk ki egy felvételt, majd az Emoji lehetőségre kattintva megnyílik az emojik kimeríthetetlennek tűnő tárháza. Ha választottunk közülük, akkor az megjelenik a fotón és mozog, ezzel jelzi, hogy oda tesszük, ahova akarjuk, és akkorára nagyítjuk, kicsinyítjük, amekkorára tetszik. Ha elégedettek vagyunk, csak rá kell nyomnunk az ujjunkkal, erre megmerevedik, és ott is marad a helyén.

Annnyi emojit teszünk egy képre, amennyit csak akarunk, ebben nincsen semmiféle korlát, legfeljebb magunknak szabjuk meg a határt. Ha

elkészültünk, érintsük meg a Finish feliratot, és elmenthetjük a képet a fotógalériába, vagy a szokásos módon megoszthatjuk a nagyvilággal. Ha mégsem tetszik, amit összehoztunk, egyszerűen kattintsunk az *Emojify another image* (szabad fordításban: láss el emojikkal másik képet) lehetőségre.

Nagy a zsongás a természetben

Újra átélhetjük a természet évmilliók óta ismétlődő újjászületését. Amikor egy szép márciusi napon az erdőben járok, mindig örömmel látom az avart borító tarka szőnyeget, az odvas keltike kedves virágait. Ugyanezt érzem például a dombokon barangolva, ahol a tavaszi hérics sárga virágai pompáznak, a bokrok alján

telt strófaikat a vörösbegyek gyöngyöző, az erdei patakok csobogását idéző éneke festi alá. Ha az ébredő természetéről beszélünk, nem feledkezhetünk meg az emlősökről sem. Téli pihenője után a sort a törpe denevér nyitja meg, amely enyhe idő esetén akár már február végén repülni kezd, de ébrednek a hörcsögök, az ürgék, és májusban

sünk minél több időt a szabadban! Lehet ötlet-szerűen kirándulni, de végezhetünk előre elhatározott megfigyelési sorozatot is egy-egy erre alkalmasnak ítélt területen. Ha márciusban a vizek mentén sétálgatunk, egyszerre látjuk a búcsúzó tél és a kora tavasz legkülönbözőbb jeleit. A folyókon és az állóvizeken még a télire érke-

Kócsag

Odvas keltike

pedig lila fejceskéikkel bologató ibolyák köszöntenek. Másutt a mocsári gólyahír nyílik, és a sort még sokáig lehetne folytatni.

De hasonló élményt nyújthat a természetbarát számára a lombfakadás, az a szép és nagyon látványos folyamat, ahogy a duzzadó rügyekből szél hintáztatta zöld levelek fejlődnek. Egyre árnyékosabbá, egyre sötétebbé válik az erdő, az odvas keltike nem véletlenül virágzik kora tavasszal, amikor a napsugarak akadály nélkül érkeznek az avarba a még lombtalan ágak között. Hétről hétre népesebb a rovarvilág is, melynek gazdagságáról a múlt héten is írtunk. Az időszakunk vége felé már szinte vibrál a levegő a sok ide-oda repülő, cikázó rovartól. A Zsuzsánnapi pacirtsászó és a fekete rigók hangos flótái vezették be azt a gyönyörű kórust, amely május elején a sárgarigó fuvolá-jával válik teljessé. Hajnalonként és az alkonyi órákban az énekes rigók hangos koncertjében gyönyörködhetünk, ismé-

sergehajtóként előbújik a hétalvó nagy pele is. A természetbarátok számára a tavaszi hónapok nyújtják a legtöbb látni- és megfigyelni-valót. Vezessünk naplót, és jegyezzünk fel mindent, amit sikerült megfigyelniünk!

Tavaszi hérics

Egy-egy ilyen évekre visszanyúló adatsor, különösen, ha rögzítettük az időjárási adatokat is, egy idő után érdekes összehasonlító anyagot szolgáltat. Használjuk ki a hétvégéket, és tölt-

zett madárvendégek úsznak, de már zöldellnek a parti fűzfák, gágogva repülnek a február végén érkezett nyárilúdpárok, a nádasok mélyén bőlömbika bummog, és a szintén korán érkezett nagy kócsagok már a fészkeléshez készülődnek. Előbújtak a kételtűek is. Gyepi, mocsári és erdei békák, valamint barna varangyok érkeznek a kiöntésekhez, sekély tószegélyekhez, kubikgödörkhöz, hogy petéiket lerakják. A gyepi békák nyitják a sort, nemegyszer már február végén megjelennek, és március elején már nagy petecsomóik úsznak a vízben. A hím és a nőstény párzás közben néha vartyogó hangon duettezik. A mocsári béka hímjei a nász során rövid időre

Mezei tücsök

gyönyörű égszínkék ruhát öltenek. A hó második felében langyos estéken messzire hallatszik a levelibékák brekegő kórusa, és mindenütt hallhatjuk a párzó barna varangyok unkozó hangjait is. Ezek a békák akár nagyobb távolságról is mindig ahhoz a vízhez térnek vissza, ahol lárvakorukat élték. Ha ilyen lustán bandukoló, a petézőhely felé igyekvő varangyot látok valahol, mindig segíték neki: kézbe veszem, és a vízhez viszem.

Hamarosan érkeznek

Avándormadarak érkezése miatt érdemes az eget kémlelni. Sajnos nagyon sok egyed elpusztul a vándorlás során. A fecskék esetében például a pusztulás akár 60 százalékos is lehet egy átlagos vonulási-telelési időszakban.

A bajt tetézi, hogy a Szaharától délre vonuló madárfajok csaknem kétharmadának drámaian csökken az egyedszáma Európában. Ezek közé tartoznak a fecskék is: az utóbbi 20-25 évben jelenlétük megfelelődött, helyenként a tizedére csökkent. (ng.hu)

A macska

Volt egyszer egy öregember s egy öregasszony, s volt nekik egy fiók. Az öregember igen zsugori volt, folyton csak a pénzgyűjtésen volt a gondolatja. Gyűjtött is rengeteg sok pénzt, hanem egyszer csak beteg lett, lefeküdt az ágyba, többet nem is kelt fel: meghalt.

Az öregember halála után egy éjjel azt látta álmában a fiú, hogy hozzá jött egy ismeretlen ember s mondotta neki:

– Meghalt az apád, most már az egész vagyon a tiéd, mert az anyád is nemsokára meghal. A vagyon felét igaztalan úton kereste az apád, azért a felét a szegényeknek kell adnod, a másik felét pedig a tengerbe dobnod. Ha azonban a tenger színén valami fenn marad a vagyonból, akár ha csak egy darab papiroska is, azt halászd ki s őrizd meg jól!

Ezt mondván, az ismeretlen ember eltűnt, a fiú pedig felébredett. Elgondolta a csudálatos álmot s erősen elsomorodott. Hát mit fog ő csinálni, ha vagyonának a felét a szegényeknek kell adnia, felét pedig a tengerbe dobnia. Sokáig gondolkozott, tűnődött, de végre is azt határozta, hogy úgy tesz, amint az az ismeretlen ember tanácsolta.

Ahogy eltemette az apját, a vagyonának a felét a szegényeknek ajándékozta, a másik felét pedig kivitte a tengernek a partjára s beledobta. Egyszeribe elsüllyedett a tengerbe, amit beledobott; csak éppen egy összegöngyölgetett papiroska maradt a tenger színén. Ezt kihalásztá, aztán ki-göngyölte s íme: volt benne hat shilling.

– Hát én ezzel a hat shillinggel mit csináljak? – búslakodott magában a fiú. – Milyen nagy vagyonom volt s most lám, csak hat shilling minden gazdagságom!

De hát hat shilling is valami: szépen betette a zsebébe s hazament.

Alig ért haza, beteg lett az édesanyja is, az is ágyba került, egy-két nap múlva meg is halt. Mikor aztán az anyját eltemette, nagy búval-bánattal elindult világgá. Ment, mendegélt, beért egy erdőbe. Ottan ért egy szegényes kunyhóhoz, annak kopogtatott az ajtaján. Egy öregasszony nyitott ajtót.

– Édes öreg néném, adjon szállást nekem – kérte a fiú. – Engedje meg, hogy maradjak itt éjszakára. De azt előre mondom, hogy a szállásért nem tudok fizetni.

– Jól van – mondotta az asszony –, csak maradj itt, fiam. Nem kell fizetned a szállásért.

Azzal bement a fiú, az öregasszony leültette, még vacsorát is adott neki.

A kunyhóban csak két asszony s három férfi volt, más senki. Ezek úgy egymás között beszélgettek, de nem sokat. Ültek, üldögéltek egy helyben s igen csendesen viselkedtek. Aztán látott még egy szürke kicsi állatot a fiú. Ilyet ő még sohasem látott. Nem tudta: mi lehet.

– Miféle állat ez? – kérdezte a háziakat.

– Ez macska – felelték azok.

– Ejnye, de szeretném megvenni, ha eladó volna s nem lenne drága. Mi az ára?

– Hat shillingért neked adhatom – mondotta az öregasszony.

A fiú nem alkudott, kivette a papirosból a hat shillinget, lefizette a macska árát, aztán lefeküdt s elaludt.

Másnap elbúcsúzott a házbeliektől, a macskát a köpönyegébe rejtette s úgy indult tovább. Ment, mendegélt egész nap, erdőkön, pusztaságokon át, s estére egy tanyaához ért. Kopogtatott az ajtón, s a kopogtatásra egy öregember lépett ki: ez volt a ház gazdája. A fiú szállást kért, de megmondta előre, hogy nem tud fizetni; ám az öregember jó szívvel adott szállást. Bevezette egy szobába, ahol volt két asszony, két férfi. Ott a fiú leült, beszélgettek egymással. Egyszer aztán, mit gondolt, mit nem: a köpönyege alól kieresztette a macskát s hej! lett szörnyű nagy csudálkozás. A házbeliek közül soha senki eddig nem látott macskát. Adtak neki jó vacsorát, aztán ágyat vetettek, aludt reggelig, s reggel, amikor újra útrakelt, azt tanácsolták neki a házbeliek: menjen el a királyhoz, az igen jó ember, hátha segít rajta. Ment is egyenesen a király városába, ottan is a király palotájába s éppen akkor talált belépni a palotába, amikor a király s a fő-fő udvari emberek az asztalnál ültek.

Köszönt illendően a fiú, a király fogadta, de szemé-szája tátva maradt a fiúnak, mert ím a király szobája telistele volt valami kicsi állatocskákkal;

s azok a kicsi állatocskák köröskörül szaladgáltak, majd leverték egymást: annyian voltak. Aztán felugráltak a királynak az asztalára, bele a tálakba, a tányérokba: sem a király, sem az emberei nem tudtak enni tőlük, annyira alkalmatlankodtak. Nemcsak alkalmatlankodtak, de az ételnek a javát meg is ették, mind a legjobb falatokat. Hiszen ha még csak ez lett volna, de össze-vissza marták a királynak s az embereinek a kezét. Csak úgy csurgott a vér a királynak meg azoknak a nagy uraknak a kezéről. Ott állottak körül az inasok, állottak meg szaladgáltak; ütötték-verték, kergették azokat a kicsi állatocskákat, de nem bírtak velük.

Nézte, nézte a fiú ezt a csudát, azután kérdezte:

– Hát ezek miféle állatok?

– Ezek bizony, fiam, patkányok, – mondotta a király. – Már sok-sok esztendeje, hogy meglátogatnak engem; nincsen tőlük nyugodalmam s nem tudom semmiféleképpen kipusztítani őket.

Abban a pillanatban, hogy ezt a király mondotta, kiugrott a fiú köpönyege alól a macska. Hej, Istenem, Istenem, lett erre szaladás össze-vissza! Egymás után fogdosta el a patkányokat a macska; egy szempillantás múlva százával heverték a szoba földjén. S akit meg nem fogott, az meg eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

Bezzeg csudálkozott a király, de még az udvari emberek is, hogy miféle csuda-állat lehet ez. Kérdezték is a fiút:

– Hát ez miféle állat, fiam?

– Ez bizony, macska – felelte a fiú. – Most vettem hat shillingért.

– Na, fiam, az Isten hozott ide téged! – mondotta a király. – Szerencsés ember vagy! Kérj magadnak, ami csak tetszik: mindent megadok. Akarod, hogy az első miniszterem légy? Vagy a leányomat veszed feleségül? Vele neked adom fele királyságomat.

Mondotta a fiú:

– Ha már választanom szabad, felséges királyom, akkor én a leányát választom s vele fele királyságát.

Egyszeribe nagy lakodalmat csaptak, közben a fiú követet küldött azokhoz az emberekhez, akikről a macskát vette, azokat is elhozatták a palotába, ottan is tartották halálíg, nem volt többet semmi gondjuk. Éltek vígan, boldogan, mind ahányan voltak.

Itt a vége, fuss el véle!

Az 1848–49-es szabadságharc anekdotakincséből

A tacsó

A debreceni önkéntesek között, akik részt vettek Aradvár ostromában, volt egy tizenöt éves vezna diák, akit a kapitánya éretlen tacsónak tartott. Az angyalkúti ütközetben a debreceni önkéntesek egymásután háromszor verték vissza a dzsidások rohamát. Ez ütközetben történt, hogy az éretlen gyerkőc, akit századosa minduntalan haza akart küldeni, a szuronyroham alkalmával elszakadt bajtársaitól, és egy dzsidás üldözőbe vette. A diák csodás hidegvérrel hirtelen megállt, célba vette a dzsidást, és lelőtte. De e pillanatban már egy másik dzsidás száguldott feléje. A debreceni diák villámgyorsan megtöltötte a puskáját, s mikor a német a közelébe ért, azt is leterítette. Ámde hirtelen még egy dzsidás bukkant föl, s már nem volt annyi ideje, hogy a puskáját újratöltsse. Futásra vette hát a dolgot, s egy sövénykerítésen akart átugrani, de alig kapaszkodott bele, már ott termett a dzsidás, és az oldalába döfött. A dzsida csak a hónalját horzsolta, mire az ifjú megfordult, egy ugrással a német mellett termett, s mielőtt az a lovát megfordította volna, ledöfte. Ekkor aztán a leterített három dzsidás fegyverét fölszedte, nagy büszkén lépdelt velük a kapitánya elé, s e szavakkal nyújtotta át neki: – Kapitány uram, ilyen éretlen tacsó a debreceni diák!

(dzsidás = dzsidával, azaz hosszú nyelvű lánzdzsával felszerelt katona)

A szabadság teste és vére

Poldheringnél csúnyán kikapott a német. Barkó tábornok minden ezredesét megsebesítették, s egy csöpp hija volt, hogy ő is ott nem hagyta a fogát.

Mikor eltakarodtak a németek, Andrejkovics Endre, a görög katolikus kispapból lett tüzérhadnagy, ütegével fennmaradt a Szarka-hegy ormán, hogy ha netán a ravasz német az éj leple alatt visszafordulna, megint illendően fogadhasssa. A lőporból már kifogyott.

Czabán Márton uradalmi gazdasági írnok estefelé a munkácsi várból uradalmi előfogaton hozott ugyan lőport, de az átázott, síkos, meredek hegyi úton nem volt képes felvontatni, és letette a szőlőkben.

A pórnép már visszatért a faluba, és ivott, mulatozott, hogy a németeket már kiverték.

Poldhering lelkipásztora, az ősz Csurgovics Mihály, attól tartva, hogy a nedves földön a lőpor átázik és használhatatlan lesz, zsákokat kerített, abba rakosgatta a lőport, és egy zsákot a vállára kapva, felvitte a hegy ormára.

Persze izzadott az erőtől duzzadó öreg, de mégis felhordta; a tüzerek oly fáradtak voltak, hogy csaknem mindnyájan aludtak, és nem segítettek neki.

Andrejkovics nagyon megköszönte az öregnek ezt a szívességet.

– Örülök, hogy legalább ennyit tehetek a hazámért – válaszolta az ősz lelkipásztor. – Hej, volnék csak fiatalabb, én se maradtam volna itthon!

– De minek is cipelte, tisztelendő atyám, azokat a zsákokat?! Majd felhordtuk volna mi, ha szorított volna a csizmánk – jegyezte meg Lángfi László.

– Bizony, a lőpor nem Krisztus teste és vére – mondta Simig hadnagy.

– A szabadságnak, fiam, a lőpor a megváltó teste, a vére pedig ti vagytok, kedves fiatal vitézek – mondta az ősz lelkész, aztán bort, kalácsot, szalonnát hozott fel nekik, hogy még több legyen bennök a szabadság vére.

Orosz süveg Kossuthnak

Komárom alatt a június 21-i csatában vagy ötven oroszot fogtak el a honvédek, s Görgei elé kísérték, aki főleg azért jött oda, hogy meggyőződjék az orosz betörés igaz voltáról.

Mikor aztán felálltak előtte a fogoly oroszok, az egyiknek a fejéről levette a medvebőrös süveget, és honvédcsakót nyomott a helyébe. Aztán az orosz süveget bepakoltatta, s futárral elküldte Kossuth Lajosnak.

– Jelentem a kormányzó úrnak – szólt a megérkezett futár –, hogy ilyen süveg alatt sok ezer főt láttunk.

– Rövidítsék meg egy fejjel őket! – ajánlotta neki a kormányzó.

Pegazus lett belőle

Petőfit Bem apó annyira szerette, hogy a „fiának”, ez pedig őt „apámnak” nevezte. Az öreg egy fekete szőrű, lusta, vén paripát ajándékozott a költőnek Nagyszebenben.

Nyilván azért ajándékozta meg ilyen vén csatával, hogy el ne ragadja vagy le ne vesse kedvenc költőjét.

Mikor Bem apó Lugos alatt nagy hadi szemlét tartott, vágatva jött ki a városból törzskarával.

Kíséretében volt Petőfi Sándor is az ő lusta paripáján, amely azonban – a többtől kedvet kapva – szintén vágatott.

Bem apó csodálkozva látta, hogy egyszerre milyen fürge lett az öreg csataló. Mosolyogva fordult Petőfihez, és franciául így szólt:

– Látszik, hogy költőt visz, Pegazus lett belőle!

Az Isten szolgálja gyalog is járhat

Rákosnál szép tölgyerdőn vonultak keresztül a honvédek.

Amint kiértek az erdőből, egy görögkeleti esperes hintójára bukkantak, amelybe két pompás ló volt fogva.

A honvédek megállították az esperest, aztán felszólították, hogy szálljon ki a kocsiból, mert a lovakra szükségük van.

Az esperes savanyú képet vágott, de engedelmeskedett.

Eközben odajöttek a tüzerek is, akik nagy hiányt szenvedtek ágyús lovakban.

– Jó lesz az a két ló nekünk – mondták a tüzerek.

– Hát akkor én hogyan megyek haza? – sópánkodott az esperes.

– Ha az apostolok tudtak gyalog járni, akkor a tisztelendő úr is mehet gyalog – volt a válasz.

Az esperes zúgolódott, de bíz’ a két lovát mégis az ágyúk elé fogták, s ezzel vigasztalták a papot:

– Isten szolgálja gyalog is járhat.

– Hát önök nem járhatnak gyalog?

– Nem bizony, mert mi a halált szállítjuk, s annak paripa dukál – válaszolták nevetve a harcos tüzerek.

Miért történt a szerencsétlenség?

A kápolnai csatában egy honvéd tüzernek mind a két lábát leszakította az ágyúgolyó, s kínjai közt nagy hidegvérrel jegyezte meg:

– Lelkemet, testemet sokszor ajánlottam az Istennek, de a lábam sohasem jutott eszembe. S lám, most itt a baj!

Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc tiszteletére igazi ritkaságra hívjuk fel a figyelmet. Az oldalunkon olvasható történetek Farkas Emőd: **Az 1848–49-i szabadságharc anekdotakincse** c. könyvéből valók, amely mintegy száz évvel ezelőtt jelent meg először a Rózsa Kálmán és Neje Könyvkiadó és Könyvnyomda Rt. Gondozásában – írja ajánlójában Lothringger Miklós. A derűs, olykor fekete humorral átitott történetek közel hozzák a mai kor emberéhez a régi idők hétköznapjait – mindenféle történelmi pátoz és historizálás nélkül. Ezért ajánljuk figyelmetekbe!

Régi mesterségek: a kékfestő

Fáradtságos munka volt a kékfestés régen, amikor még kis műhelyekben kézi szerszámokkal dolgoztak a mesterek, a kékfestők. Nap-hosszat görnyedtek a festőkádak felett, mintázták, szárították, vasalták végszámra a vásznakat. De micsoda boldogság volt aztán, hogy örült a mester a vásárban, amikor az asszonyok elégedetten válogattak a kelméi közt, dicsérték kék színüket, mintáikat.

A kékfestő kész vásznakat mintázott meg. A mintákat fa nyomódúcokkal nyomta rá az

átzatással leoldotta róla a méhviaszt, és előtűnt alóla a fehérén maradt rész, a minta.

Kékfestő vászomból varrták a falusi emberek egykor a munkaruháikat, a kötényeket, szoknyákat, ingeket. Főleg a német lakosságú vidékeken kedvelték a kékfestőt. A konyhában, műhelyben, az állatok gondozása közben, kerti munkánál praktikus viselet volt a sötét színű ruha, mert nehezebben szennyeződött.

A régi kis műhelyekben minden munkát kézi erővel végzett a mester. Nagy kőkádak-

A divat is megváltozott. Már nem kékfestőből készült a falusi emberek munkaruhája sem, hanem mindenféle gyári anyagból. És a kis kézműves műhelyek ideje lejárt. Ma csak néhány működik belőlük. Ágyterítő, abrosz, párnahuzat, függöny és ajándéktárgy készül a festett kelméikből.

A mélykék alapszínt úgy érték el, hogy többször merítették a kelmét a festőlébe, a szabadban megszáritották, majd újra belemerítették. A szép kékfestő vásznak a vásárokon és a

anyagra, aztán a vásznat kékre festette. Olyasmi eljárást alkalmazott, amelyet mi is szoktunk a húsvéti hímes tojások festésénél, amikor írókával visszük fel a mintát a tojásra. A mester fa dúcokba faragta bele a mintát. Ezt mártotta méhviaszba, és rányomta a vászra. Amikor a méhviasz megszáradt, indigócsávjába merítette a kelmét. A festék mindenütt megszínezte az anyagot, csak a méhviasz alatt nem. Mosással,

ban keverte be a festéklét, az indigócsávját, a fadúcok mintáit kézzel nyomta rá az anyagra, a vásznakat hatalmas állványokon szárította a műhely padlásán, ahol jól járt a szél. Később a kisebb műhelyekben is gépesítettek, nyomógép vitte fel a mintát az anyagra, gép hajtotta meg a mángorlót, ami simára vasalta a vásznat. Ám a kis műhelyek így sem tudtak lépést tartani az egyre szaporodó textilgyárak termelésével.

heti piacokon találtak vevőre. Itt állították fel a mesterek a sátraikat, s ide jártak az asszonyok, hogy a család munkaruháihoz a szükséges mennyiségű vásznat rendszeresen beszerezzék. Ma főleg kézműves vásárokon, fesztiválok kiskakódó vásáraiban és iparművészeti boltokban találkozhatunk kékfestővel, ezeket látogatják a ma is dolgozó mesterek, hogy portékájukat eladják.

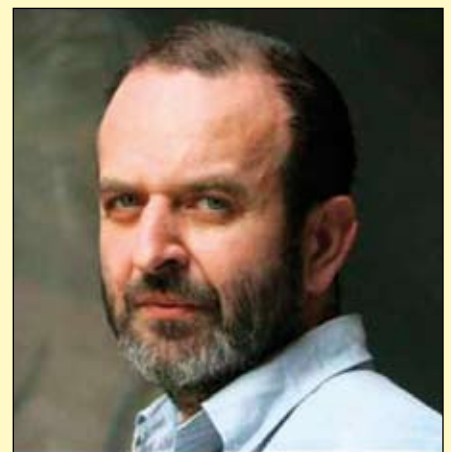
VAJDASÁGI KÉPZŐMŰVÉSZEK

Verebes György festőművész

Alvó titánok (2008)

Klasszikus festészetből táplálkozó alkotásairól ismert Verebes György, emellett tanár, szervező, és ami nem kevésbé fontos: zenész. A sokoldalú művész 1965-ben született Zentán. A vegyészeti technikum elvégzése után 1985-től a Magyar Képzőművészeti Főiskola Képgrafika Tanszékének hallgatója, ahol 1989-ben szerez diplomát, majd 1992-ig művészképzős hallgató ugyanitt. Mesterei: Raszler Károly, Kocsis Imre. Festéssel 1988 óta foglalkozik. Könyvillusztrációkat készít, színházi díszletet, belsőépítészeti arculatot tervez. 1997 és 2003 között egy reklámgrafikai stúdió művészeti vezetője, 1998-tól 2002-ig a Lurdy Galéria művészeti vezetője. 1990-től több jazz- és világzenét játszó zenekarban közreműködik, mint alapító tag, zongorista, zeneszerző, színházi zenét ír. 2003-tól a Szolnoki Művésztelep művészeti vezetője. 2007 és 2011 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola tanára. Festészeti tevékenysége mellett rendszeresen

A művész portréja – fénykép

nyit meg kiállításokat és publikál. 2011-től tagja a Szentendrei Régi Művésztelep Kulturális Egyesületnek. Ötletadója és alapító tagja a Szolnoki Képzőművészeti Társaságnak. Több művésztelep visszajáró tagja, műveit számos közgyűjtemény őrzi.

A varsói gettólázadás

„Ekkor a németek úgy döntöttek, hogy másképpen végeznek velünk. Miért harcoljanak, ha el is égethetnek minket?! Szörnyűséges, szörnyűséges gondolat, de még szörnyűsebb a végrehajtása. Vizünk nem volt. A lángok házról házra, utcáról utcára terjedtek. Az emberek megfulladtak, de továbbra is harcoltak, égtek, és még mindig védték magukat. Beomlottak a falak. Csak omoljon rám egy fal, csak el ne fogjanak!” Ezek a gondolatok merültek fel Noemi Szac-Wajnkranc felkelőben, naplójában le is jegyezte őket a varsói gettólázadás napjaiban.

Mondhatnánk, akinek nincs mit veszteni, a legveszélyesebb ellenfélle válhat...

Felvetődik a kérdés, hogyan sikerült a náciknak a második világháború alatt azt a sok millió foglyot a rengeteg haláltáborban féken tartani, hogyan akadályozták meg a foglyok lázadásait, milyen módon gátolták meg a szökéseket... A válasz egyszerű: fegyverrel, vasfegyellemmel, megfélemlítésekkel... Néhány fogolylázáásra mégis sor került, de csak egy volt sikeres, a sobibori. A varsói gettóban 1943 elején a háború egyik legnagyobb lázadása tört ki.

Tudod-e?

700 és 900 ezer közé tehető a treblinkai haláltáborban meggyilkolt emberek száma. Főleg zsidókat és romákat végeztek ki ott a nácik 1942 júliusa és 1943 októbere között. Auschwitz után a második legszörnyűbb tábor volt ez.

Lengyelországban a második világháború előtt rengeteg zsidó élt. Számuk csak a fővárosban mintegy 375 ezerre tehető, ami Európában egyedülálló volt. A náci támadás Lengyelország ellen 1939. szeptember 1-jén a zsidók számára a legkeservesebb korszak kezdetét jelentette. Már a következő évben zsidó városnegyedet alakítottak ki a náci megszállók Varsóban, és arra a területre összehúfolták az összes zsidót. Magas falat építettek köré, amelyre szögesdrótot erősítettek. Magassága 3,5-4 métert tett ki, hossza pedig 18 km volt. A falak mentén őrséget állítottak, így az egész lakónegyed egy munkatáborra emlékeztetett, csak éppen munkája nem volt az ittenieknek. Teljesen elzárták őket a külvilágtól. Saját kis társadalom alakult ki a mintegy 200 000 lakos számára, akiknek nagy része nyomorban élt. Az életkörülmények a gettóban keservesek voltak.

1942 nyarán megkezdődött a zsidók elszállítás a gettóból, s már az első napokban csaknem egyharmadukat deportálták a németek. A szállítás inkább állatoknak, nem pedig embereknek való körülmények között zajlott, teherautókkal és vonatokkal. Legtöbbjüket a treblinkai és a maidaneki koncentrációs táborba vitték, ahol kivégezték őket.

Amikor rádöbbentek arra, mit tesznek a megszállók a foglyokkal, a gettó lakói szervezkedni kezdtek. Ellenállási csoportokat alakítottak ki.

Felkelés a gettóban

ki. 1943 januárjában, a deportálások második hullámának kezdetén először került sor fegyveres összetűzésekre. Fiatalok támadtak rá a német katonákra. Hősi halált haltak ugyan, de sikerült megmenteniük egyes halálra ítélt társaikat. Ez az esemény újabb erőt és bátorságot öntött a gettó lakóiba, hogy folytassák az ellenállást. Titokban szervezni kezdtek egy nagyobb, sokkal komolyabb felkelést. Megerősített bunkerokat és komoly alagúthálózatot építettek ki. Fegyvereket csempésztek be, de kevés fegyverrel rendelkeztek, házi készítményű, rögtönzött bombáik voltak csupán. Tudták, kilátásaik reménytelenek, de nem akarták harc nélkül adni az életüket.

A helyzet 1943. április 19-én tetőzött. A németek megkezdtek a gettó teljes kiürítését. Számítottak az ellenállásra, ezért páncélozott egységekkel vonultak a gettó utcáira a Waffen

SS két zászlóaljával. Sokkal jobban fel voltak fegyverkezve, és majdnem háromszor annyian voltak, mint a zsidók. Az ellenállók kitűzték a Dávid-csillagos zsidó zászlót, és tüzet nyitottak az SS-osztagokra. A németek rövid meghátrálás után nehéztüzérséggel tértek vissza és megkezdték a gettó lövését. A felkelők – az elvárásokat felülmúlva – kemény ellenállást tanúsítottak mindaddig, amíg a németek lángszórókkal el nem kezdték felgyújtani a házakat. Egy hónapi ellenállás után a felkelők feladták a harcot, egy részüknek sikerült megszökni az ostrom alá vett városnegyedből, néhányan pedig még a következő hetekben is a föld alatti alagutakban bujkáltak.

A varsói felkelés volt a zsidók első nagy ellenállása a náci megszállással szemben Európában, és a zsidó nemzet és szuverenitás jelképévé vált.

Gyarmati Balázs történész

Gyermekek a gettóban

Mindenki, hangosan!

A Deák Kristóf rendezésében készült Mindenki című film nemrég Oscar-díjat nyert a rövidfilmek kategóriájában. A film cselekménye 1991-ben játszódik. Először is megismerjük a tízéves Zsófit, aki új iskolába kerül. Eleinte kicsit félénk, de megőrül, amikor kiderül, hogy bárki tagja lehet a kórusnak. Minden jól indul, összebarátkozik az egyik kórustaggal, Lizával, aki a legnépszerűbb lány az osztályában, a kórus pedig épp egy versenyre készül, melynek főnyereménye egy svédországi utazás. A kórusvezető, Erika néni is kedvesnek tűnik, de később kiderül, hogy sajátos módszert alkalmaz a hamis hangok elkerülése érdekében. Akik nem énekelnek tisztán, azokat külön-külön, négy szemközt megkéri, hogy csak tátogjanak, de ezt tartás titokban. Zsófival is így tesz. Liza ebből mit sem sejt, örül új barátnőjének, együtt élvezik a zenét, elmeséli neki, hogy apukája hangmérnök a rádiónál. Lassacskán azonban kezd neki feltűnni, hogy Zsófi szomorú és alábbhagyott a lelkesedése is. Az egyik énekpróbán azt is észreveszi, hogy a barátnője nem énekel, csak hangtalanul tátog. Az iskolából hazafelé menet nagy nehezen sikerül kiszednie Zsófiból, hogy ennek mi az oka. A következő kóruspróbán már világossá válik számára, hogy az énekkarból többen is csak tátikáznak. Ekkor szembeszáll Erika néniel és kijelenti, hogy elhagyja az énekkart. Erika néni azonban elmagyarázza neki a többiek előtt, hogy a kórustagok közös érdeke az, hogy csak a tisztán éneklők énekeljenek, mert csak így nyerhetnek utazást, ami viszont mindenkinek jó és örömet szereznek a szülőknek is. Liza ebbe mégsem tud belenyugodni. Ahelyett azonban, hogy lelőnének a poént, még csak annyit árulunk el, hogy Zsófi titkos tervet sző és Lizával elkezdene szervezkedni. A cél: móresre tanítani Erika nénit.

Érdekességek a filmről, avagy íme néhány kulisszatitok

– A filmet Sing, azaz Ének címre nevezték át a nemzetközi bemutatók miatt, és ezzel a címmel jelölték az Oscar-díjra is.

– A forgatókönyv első változatát még 2012-ben írta meg Deák Kristóf, két angol társával. A film cselekményének első felét egy svéd lakótársnője által elmesélt, megtörtént eset ihlette meg.

– Az első elképzelés szerint a film angol környezetben játszódott volna. Először Angliában pályáztak támogatásra, ott azonban nem nyertek. Deák Kristóf maga is belátta, hogy úgy nem is működött a sztori, ekkor magyarországi környezetbe ültette át.

– A szereplőválogatás során Szamosi Zsófiáról azonnal kiderült, hogy jól hozza a tanárnő karakterét.

– A főszereplő lányok, a Zsófit játszó Gáspárfalvi Dorka és a Lizát megformáló Hais Dorottya sem teljesen amatőrök, de ez az első komoly főszerepük. Sokat próbáltak, improvizáltak és drámatanárral is segített a felkészülésükben.

– A valóságban pont fordított a helyzet. Gáspárfalvi Dorka, azaz Zsófi gyönyörűen énekel, Hais Dorottya, azaz Liza viszont már az elején jelezte, hogy nem igazán tud szépen énekelni. A rendező ezért megkérte Dorkát, hogy énekeljen hamisan, míg Dorottya énekhangját szinkronizálták, a hangdublőre Walton Rebeka.

– A film elkészítésében a Bakáts Téri Ének-Zenei Általános Iskola negyven tanulója vett részt.

– Deák Kristóf nem csak filmrendező, hanem vágó, forgatókönyvíró és filmproducer is. Érettségi után villamosmérnöki szakon tanult, mert a hangmérnöki pálya érdekelt. Később mégis a Színház- és Filmművészeti Egyetem rendező-forgatókönyvíró-producer szakán diplomázott, évfolyamtársai hatására pedig megtanult vágni, hiszen a vágás a filmkészítés egyik legfontosabb része. Első figyelemre méltó filmes munkája is ehhez kötődik, 2005-ben Steven Spielberg részben Magyarországon forgatott München című történelmi drámájának vágóstábjában volt. Deák Kristóf később Angliába költözött, és Londonban végzett rendezői mesterszakon.

Új filmben bizonyíthat

A Papírvárosok, a Suicide Squad – Öngyilkos osztag, valamint a Valerian és az ezer bolygó városa című filmekben játszott szerepei után újabb filmes felkérést kapott Cara Delevingne. A színészi ambíciókat dédelgető szupermodellt ezúttal Will Smith produkciós cége kereste meg és ajánlott neki szerződést a Year in a Life című alkotás kapcsán, amelyben együtt szerepel majd Jaden Smith-tel, azaz Will Smith fiával. A Mitja Okorn rendezésében készülő alkotás vélhetően jövőre kerül a mozikba. Addig nincs sok idő, így hamarosan megkezdődik a forgatás. A beharangozó hírek szerint a film története némileg emlékeztet majd a Csillagainkban a hiba című nagy sikerű filmalkotásra, ugyanis a középpontjában egy tinédzser fiú és súlyosan beteg barátnője állnak, akik igyekeznek kiélni és szép élményekkel megtölteni az orvosok által egy évre becsült időt, amennyi a lány életéből maradt.

Partira invitál

Enrique Iglesias az idén sem ül a babérjain, hiszen nemrég jelent meg legújabb videoklipje a Súbeme la radio, angolul Turn up the Radio, magyarul pedig Hangosítsd fel a rádiót című dalhoz, amelynek készítésében részt vett Descemer Bueno, valamint Zion & Lennox is. Enrique és társai Havanna utcáin forgatták a klipet az új dalhoz. A videó valójában egy fergeteges, vidám kubai partit, színes felvonulást mutat be, rengeteg közreműködővel. A gyerekek is együtt ropták az énekessel. Enrique a videó kapcsán a rajongóinak elmesélte, hogy Miami-ban nőtt fel és nagyon sok kubai barátja van, akik már alig várták, hogy a szigetországban együtt partizhassanak. A klip rendezője, Alejandro Pérez egyébként már több videót készített Kubában.

Az Élet, ezúttal angolul

A Köteles Leander vezette formáció, a Leander Kills a Dal című válogatón sokakat lenyűgözött az Élet című zeneszámmal. Esélyesek voltak arra, hogy képviseljék Magyarországot az idei Eurovíziós Dalfesztiválon, hiszen bejutottak a legjobb nyolc közé. A zsűri ugyan nem juttatta őket tovább, de a versenyben ők kapták meg a legjobb dalszövegnek járó díjat. A zenekarnak ez nagy lendületet adott, már javában készül az új lemezük, amelynek megjelenése ősze várható. Tulajdonképpen az Élet lett az album beharangozó szerzeménye is, amelyhez egy igen látványos klipet is készítettek. A Leander Kills nemrég nyilvánosságra hozta daluk angol nyelvű változatát is, amely a Live Before You Die címet kapta, és szintén hozzáférhető a videóval együtt.

Tijana Bogičević is Kijevbe megy

Nemrég arról írtunk, hogy a Dal több körben futó válogatója során, a zsűri és a nézők szavazatai alapján eldőlt, hogy Magyarországot Pápai Joci képviseli Kijevben az idei, 62. Eurovíziós Dalfesztiválon. Azóta kiderült az is, hogy kit küld Szerbia a dalos megmérettetésre. Szerbia színeiben Tijana Bogičević fogja énekelni az In Too Deep című dalt. A döntést, akárcsak tavaly, ezúttal is az RTS hozta meg és jelentette be. Tijana Bogičević jelenleg az Amerikai Egyesült Államokban él és dolgozik. Az Eurovíziós Dalfesztiválon való részvétel nem újdonság számára, hiszen 2011-ben, Németországban már fellépett, akkor Nina Radojčić háttérénekeseként. Tijana nagyon örül, hogy ezúttal ő mutathatja be a dalát. Az énekesnő egyébként férjhez, párja, Mark Robertson szintén zenével foglalkozik.

Jelige: „XOXY”

Kedve Bizalmas sorok!

Egy lány vagyok egy nagy problémával...

Van egy fiú, akivel kb. 1 hónapig jártunk. Szakítottam vele, hisz most már nem szeretem. A legjobb barátnőm azt mondta, még mindig szeret. És ez így is van, hisz ma szerelmet vallott nekem. Csak annyit mondtam, hogy bocs, én téged nem szeretlek és elmentem, mert a barátnőmnek kellett segítenem. Most mit csináljak? Nem szeretem, de a barátnőim azt mondják, hülye vagyok, egy ilyen fiút elengedni, mert más sose lesz, aki ennyire „rajong” értem... Kérlek, segíts!

Válasz:

Az a véleményem, hogy tartsd magad ahhoz, amit már eldöntöttél, különösen akkor, ha már nincsenek meg nálad azok az érzelmek, amik miatt jártani kezdted a fiúval. A „járás” az egy ismerkedési időszak, amikor közelebb kerülünk egymáshoz, megismerjük jobban egymást. Igaz, eleinte a szerelem rózsaszínű szemüvegén át észleljük a világot és a szerelmünket, de hosszabb-rövidebb idő után kifakul a színe. Nagyon sokszor megtörténik, hogy serdülőkorban inkább magába a „szerelembe” lesznek szerelmesek, elsősorban a lányok. Ilyenkor gyorsan rájönnek, hogy az a valaki nem a nagy ő, akire vágytak. A szakítás biztosan fájdalmas volt a fiúnak, mert valószínűleg derült égből villámcsapásként érte, de minden szakítás fájdalommal jár. Az öröm, a boldogság és a fájdalom is benne van a „pakliban”, ami az Élettel jár. Azt hiszem, nagyobb lenne a fájdalom a fiúnál, ha rájönne, hogy szánalomból, vagy kényelemből vagy vele, és nem azért, mert kedveled és vonzódnak tartod. Tisztázd a barátnőddel a helyzetet, és tegyél pontot a történetre. Csak így tudsz tiszta lappal indulni tovább. Mindenesetre, legközelebb gondold át, hogy hogyan tudatod a másikkal, hogy szakítasz vele. Mindig az legyen a szemed előtt, hogy neked mi lenne az elfogadható ilyen esetben. Azt add a másíknak, amit te is kapni szeretnél.

Jelige: „Szomorú szerelem”

Kedves Bizi!

Már egy ideje azon gondolkodok, hogy jelentkezek-e neked a problémámmal. Döntöttem! Próba, szerencse! Nyolcadikos lány vagyok, és ötödikes korom óta szerelmes vagyok a legjobb barátomba. A téli szünidőben úgy döntöttem, hogy megteszem az első lépést, bevallom neki, hogy szeretem. Megmondtam neki, hogy szeretem, és kérdeztem, akar-e velem járni. Adtam neki néhány nap gondolkodási időt. Néhány nap múlva, amikor találkoztunk a suliban, azt mondta nekem, hogy tetszem neki, de mindkettőnknek az lenne a legjobb, ha csak barátok maradnánk. Mit tegyek, mert össze vagyok törve. És elszomorít, hogy köztünk már nem lesz olyan a viszony, mint régen. Segíts!

Válasz:

Sajnos, nem mindig válik be a próba, szerencse. Van, amikor „üres kosárral” megyünk tovább. Ez annak tudható be, hogy az élet sokszor kiszámíthatatlan, az emberi viszonyok pedig bonyolultak. A női-férfi barátságok alatt kialakult vonzalmak néha túlnövik a barátság határait, hisz mindkettő egy töről fakad. Viszont megesik, hogy az egyik fél valamilyen oknál fogva nem szeretné a mélyebb szerelmi kapcsolatot, és ezt így el kell fogadnunk, mert senkit se kényszeríthetünk arra, hogy szeressen bennünket.

Biztos vagyok benne, hogy a barátod nagyon kedvel téged, vonzódik hozzád. Vallomással valószínűleg meglepetést okoztál neki, hisz eddig csak játszótársat, jó barátot látott benned. Őbenne nem ébredt fel annak a gondolata, hogy járna veled. Jó ismerni azt a tényt, hogy a fiúk általában később érnek, mint a lányok, és a szerelem, a „járás” igénye általában később jelentkezik náluk. A serdülő lányok sok mindenben előbbre járnak, érettebbek, mint a velük egyidős fiúk. Adjál magatoknak időt, hogy kikristályosodjon, mit is akartok egymástól. Jó lenne, ha még egy őszinte beszélgetésre is sor kerülhetne köztetek, amikor is tisztáznátok a jövőbeni dolgaitokat. Minden végkifejletet át kell gondolnod, hisz nem kényszeríthetünk senkit sem, hogy szeressen bennünket. Meg kell értened, és elfogadnod azt is, hogy megtörténhet, hogy ezek után szegényében, zavarában már nem szívesen barátokozik majd veled. Hogy milyen irányt vesz a viszonyotok? Az esély 50-50 százalékos.

Kérdéseikre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

NAHÁT! Ki fedezte fel a szemüveget?

Több mint ezer évvel ezelőtt, egészen pontosan i. sz. 960 körül született meg az első kísérlet a látás korrigálására. Alhazen, a híres arab orvos Az optika kincse címmel könyvet írt annak lehetőségéről, hogy a rosszul látó szemet optikai lencsével támogassák. Alhazen adatai alapján a kolostorok szerzetesei félgömböszzerű lencsákat állítottak elő, melyeket eleinte az olvasandó szövegre helyeztek, majd pedig egyre laposabbra csiszolták és a szem elé tartották. Az 1300-as években a firenzeiek rájöttek, hogy az olvasás még kényelmesebbé tehető, ha a két csiszolt kövecskét keretbe helyezik. Ezek eleinte fából vagy bőrből, később sárgarézéből, az 1800-as évektől pedig elefántcsontból készültek. Az idők folyamán a keretek tökéletesítése mellett a szemüveglencsék csiszolása is egyre finomabbá vált. Kísérletek történtek – Benjamin Franklin próbálkozásai

alapján – a távol- és közellátásra egyaránt alkalmas szemüveg létrehozására.

A mai értelemben vett szemüveg tehát évszázadok kísérletezéseinek, kutatásainak az eredménye. Ma már szebbnél szebb szemüvegeretek között válogathatunk, s szinte minden látásproblémára van megoldás.

A zaj ártalmas és alattomos

Túl hangos, állandóan jelen van és retentően idegesít... Nagyon sok ember ki van téve a zajszennyezésnek, főleg azok, akik nagyvárosban laknak. A zaj, akárcsak a hulladék, a légszennyező gázok és a feleslegesen kibocsátott fény, szennyezőnek számít, amennyiben megzavarja az emberek és az állatok életét. Régen az emberi kiáltás kilométerekre is elhangozhatott, ma viszont rekedtre ordíthatjuk magunkat, úgysem hallja meg senki. Egy kis csend néha úgy hiányzik, mint a tiszta levegő. Miért alattomos a zaj? Mert észre sem vesszük, hogy körülvesz minket, mégis hatással van ránk. Idegesek, feszültek leszünk tőle, hosszú idő után az emberben tartós stresszállapot alakulhat ki miatta. Hosszú távon a hallásunk is károsodhat. Éjjel nem hagy minket aludni, nappal pedig nem tudunk miatta gondolkodni.

Mik a zajszennyezés forrásai?

A fő forrás a közlekedés – a repülőket, vonatokat, autók számítanak a legfőbb zajforrásoknak. Zavarják azokat, akik az autópálya, a vonatsínek vagy repülőterek környékén laknak, és azokat is, akik a városokban kénytelenek hallgatni az autóforgalom zaját. A források közé tartozik még a vinnyogó riasztók, a szirénázó rendőr- és mentőautók, az építke-

zések és az elektronikai eszközök zaja. Zajszennyezés áldozata vagy, amikor belépsz egy üzletbe, ahol hangosan szól a zene, amikor a melletted lévő autóban maximum hangerőn döngetik a rádiót.

Mekkora a zaj, ami már károsít?

A hang intenzitását decibelben (dB) adják meg. Mind a nappali, mind az éjszakai határérték 65 dB alatt van, ennek ellenére a mérések eredményei elsősorban többségben túlhaladták ezeket az értékeket. Ha hosszabb ideig tartózkodunk 90 decibelnél nagyobb zajban – koncerten, moziban stb. –, maradandó halláskárosodással is számolhatunk. A 120 dB feletti zaj pedig valóságos fájdalmat okoz (ilyen hatással lehet az emberre pl. egy nagy erejű robbanás).

A zaj hatása az élővilágra

Nemcsak bennünket, a többi élőlényt is zavarja a megnövekedett zajszint. Az állatok számára ugyanúgy stresszt okoz a zaj, ahogy az embernél. Egyes madarak nehezebben találnak párt maguknak, mivel a hímek hangját elnyeli a háttérzaj. Ha kicsit messzebbre megyünk – egészen pontosan az óceánok mélyére –, láthatjuk, hogy a tengeri élőlények sem maradtak ki: nekik is kijut a tengeri közlekedés zajából, illetve a tengeralattjárókban használt radarok

hullámaiból. Ma már köztudott, hogy ezek a hullámok megzavarják például a bálnák tájékozódását és kommunikációját, amelyek pedig legnagyobb részben a hallásukra kénytelenek támaszkodni.

Mit tehetsz ellene?

Sok múlik az embereken – a lényeg, hogy tiszteletben tartsuk a másik egyén csendhez való jogát. Magadnak teszel jót, ha néha pihenni hagyod a fülhallgatód, és teszel egy sétát a természetben, miközben odafigyelsz a körülötted észlelhető hangokra, és ha megszabadítod magad a számítógép zúgásától, amikor már nincs rá szükséged.

TESZT

Könnyen szót értesz másokkal?

1. Az egyik barátod arra kér, hogy hazudj az anyukájának. Mit csinálsz?

- Nagy nehezen beleegyezek, hiszen a barátom.
- Belemegyek, de ha az anyukája telefonál, inkább nem veszem fel.
- Nem tennék ilyet, még a barátnőmért sem.

2. A barátod megígérte, hogy visszahív, de nem tette. Mit teszel másnap?

- Úgy teszek, mintha minden rendben volna, pedig nagyon dühít.
- Bármit kérdez, csak tömönatokban válaszolok. Majd csak észreveszi magát!
- Megkérdézem, miért nem hívott vissza.

3. Gondold végig, ki szokta kezdeményezni a beszélgetéseket a hétköznapokban!

a) Mindig én. A barátaim és a családom szerint senkit sem hagyok szóhoz jutni.

b) Jobban szeretek hallgatni, mint beszélni. Figyelek, és ha kell, válaszolok.

c) Én is, mások is: nagyjából egyformán.

4. Az osztályfőnököddel beszélgetsz.

Milyen közben a testbeszéded?

- Összefonom a karjaimat.
- Összeviszom hadonászok a kezemmel, miközben magyarázok.
- Közelebb lépek hozzá.

5. A barátod tesz egy megjegyzést, amivel nagyon nem értesz egyet. Mit csinálsz?

- Nem szólok. Nem mutatom, hogy nem osztom a nézeteit.
- Hirtelen témát váltok, hogy ez lehetőleg ne merüljön fel még egyszer.
- Elmondom, hogy értem, amit mond, de nem értek egyet vele.

Értékelés

Legtöbb A válasz:
Nem túl jól

Nem megy könnyen, hogy megérted magadat másokkal. Ha szeretnél is valamit, inkább elhallgatod, visszafogod magad.

Legtöbb B válasz:
Néha jól

Ha elég önbizalmas vagy, akkor könnyedén és érthetően fejezed ki magad. Ha azonban éppen rosszkedvű vagy, akkor nincs kedved semmihez és senkihez, ilyenkor mély hallgatásba burkolózol.

Legtöbb C válasz:
Nagyon jól

Most is, és a jövőben is könnyedén teremtess kapcsolatot akár idegenekkel is. Jól adod elő magad, szinte minden helyzetben feltalárod magad. Csak arra kell vigyáznod, hogy másokat is hagyj szóhoz jutni.

A körömápolás szabályai

A következő szabályokat figyelembe kell vened, ha körömrészelőt, kisollót vagy körömlakkot veszel a kezvedbe.

1. A felhám marad!

Sokan úgy gondolják, hogy a kutikulának is nevezett körömágy fölötti vékony bőrréteget vissza kell nyomkodni. Sok körömápoló készletben található olyan eszközök, melyeket pont erre a célra fejlesztettek ki, ha azonban szeretnéd megőrizni körmeid egészségét, akkor ezeket messziről kerüld el! A felhám ugyanis fontos célt szolgál: óvja a körömágyat a gombás és egyéb jellegű fertőzésektől. Ha valamiért mégis kényszerrel érzel arra, hogy formáld ezeket a részeket, akkor kezeld áztasd langyos vízben, és minimális mértékben, óvatos mozdulatokkal alakítsd íveltebbé a kutikulát.

2. Körömrészelés „kívülről befelé”

A körömvágás után sosem árt egy kicsit lereszelní a körömök éleit, ez azonban nem feltétlenül olyan egyszerű, mint ahogy azt gondolnánk. Nem elég ugyanis össze-vissza reszelgetni, fontos a megfelelő technika alkal-

mazása. A legjobb módszer, ha a köröm élének külső részénél kezdjük meg a reszelést, és onnan haladunk a köröm élének felső, középső része felé.

3. Polírozd körmeid!

Számtalan olyan körömrészelő létezik, mely többféle felülettel rendelkezik. Ezek segítségével egyrészt eltüntethetőek a köröm felületi sérülései, az egyenetlenségek, másrészt pedig fényessé, ragyogóvá polírozhatók a körömök. Az ilyen reszelők, polírozók használata ráadásul serkenti a körömök növekedését is!

4. Hagyd száradni!

Ha több rétegben viszed fel a körömlakkot, akkor bőven hagyd időt a száradásra! Ne nyúljál a száradó lakkhoz, ne próbálj felöltözni, miközben szárad a körömöd, hiszen egyetlen óvatlan mozdulattal is tönkretetheted a frissen lakkozott körömöket.

5. Ne használj kézkrémet körömpolírozás előtt!

A hidratálás nagyon fontos, de a kézkrém használatát hagyd a körömpolírozás utánra!

Ha ugyanis a kézkrémmel bevont körmököt polírozzod, akkor egyrészt nem fogod azt a fényes eredményt kapni, mint amire számítasz, másrészt pedig nem is fog olyan sokáig tartani a polírozott ragyogás.

6. Tarts manikűrrituálét tíznaponta!

Ha teheted, körülbelül tíznaponta szakíts egy kis időt a teljes generálásra! Így egészségesen tarthatod körmeid, és alkalmanként nem is kell annyi időt rááldozni a manikűrözésre, mint ha havonta egyszer állnál neki a dolgoknak. Ráadásul, ha inkább kreatív időtöltésként tekintesz erre, mintsem kötelezettségre, akkor még jól is érezheted magad.

Dolgek, amiket ne használj közösen másokkal

Előfordul, hogy olykor megosztjuk másokkal a személyes holmijainkat, ám néhány szabályt ebben az esetben is be kell tartani. Ha nem vagy elég elővigyázatos, könnyen kellemtelen következményekkel szembesülhetsz.

Szappan

Bár valamiért sokan hiszik azt, hogy a szappan higiénikus, hiszen éppen a tisztálkodásra használjuk, sima szappan helyett érdemes folyékonyra váltani, ha valakivel közösen használjuk azt. Kutatások bizonyítják, hogy a szappan a fertőzések terjesztője lehet. Ez azzal magyarázható, hogy az ilyen szappanok két használat között gyakran nem száradnak meg teljesen, így elősegítik a baktériumok és gombák felhalmozódását, ami aztán személyről személyre vándorol.

Sapka, hajkefe, fésű

A fejfedők és hajápoló eszközök megosztásával a hajtetvek vándorolhatnak, és ugyanígy a közös párnák is veszélyesek lehetnek.

Golyós dezodor

Izzadáskor a jellegzetes szagért egy baktérium felelős. A dezodor olyan antibakteriális anyagokat tartalmaz, amelyek visszatartják a szagot, még mielőtt az kialakulna. A baktériumokat viszont nem tudja kiirtani. A dezodorok közös használatával baktériumok, gombák és más káros anyagok kerülhetnek át egyik testről a másikra.

Körömcsipesz, körömrészelő

Amikor levágod a körömödet, vagy lereszled a bőrkeményedést a lábadról, megvágthatod magadat, a vágások pedig tökéletes melegágyat biztosítanak a baktériumok, gombák és vírusok számára. Az eszközök nem megfelelő fertőtlenítésével ezek könnyedén átadhatók másoknak is, így fertőzéseket és szemölcsöket okozva.

Smink

Ha egy barátnődnek ajakherpesze vagy közhártya-gyulladás van, inkább ne add neki

kölcson a szájfényedet vagy a szempillaspirálodat! Ha viszont ilyen problémája nincs, a sminkedet megoszthatod vele, mivel manapság számos kozmetikum tartalmaz baktériumölő szereket.

Borotva

Talán mondani sem kell, de semmiképp se ossz meg másokkal olyan eszközöket, amik a vérrel is kapcsolatba lépnek. A borotválkozás során keletkező kis vágásokban vírusok és baktériumok tanyázhathatnak, amelyek a borotváról a vérkeringésbe juthatnak.

Pohár, palack

Ha közös pohárból iszol valakivel, akkor a nyálatok kicserélődhet. A bacilusok, amelyek torokgyulladást, megfázást, herpeszt, mumpszot és még agyhártyagyulladást is okozhatnak, egy ilyen ártalmatlannak tűnő folyamat során is átadhatók.

Fogkefe

A fogkefét nem szabad másokkal közösen használni: a sörteken fertőzések és olykor még vér is megtelepszik! Cseréld rendszeresen a saját fogkefedet, és ne oszd meg másokkal!

Fülbevaló

Amikor a füledbe teszel egy fülbevalót, azal felsértheted a bőrt, így az előző használatától származó vírusok a véredbe juthatnak. Bár ez elég ritkán következhet be, fontos, hogy a fülbevalók megfelelően meg legyenek tisztítva, és ne használj őket közvetlenül mások után.

Az istenek eledele: a kakaó

Egy bögre forró kakaó... A kakaó ma már természetes részét képezi életünknek, ám régen ez a finomság szó szerint csak aranyáron volt beszerezhető. Lássunk néhány érdekességet a kakaóról!

Éjszaka virágzik

A mályvafélék családjához tartozó növény virágai csak a kora délutáni órákban nyílnak ki, ám egész éjszaka nyitva maradnak.

A maják kincse

A kakaó Közép- és Dél-Amerikában honos növény, amit már évezredek óta ismertek a helyi bennszülött indiánok, mire az Európából érkező hódítók felfedezték maguknak. A maják élelmiszerként és gyógyszerként is használták,

de pénzként is elfogadták. Egy nyúl például tíz, egy rabszolga pedig száz kakaóbabot ért.

Étkészlet és tető

A bennszülöttek a magvakat borító fehér terméshúst csemegeként is ették, de a termék más részeit is felhasználták, például a terméshéjből kanalakat, poharakat és edényeket készítettek, a levelekkel pedig a háztetőt fedték be.

Az első kakaós ital

A maják, az aztékok és az inkák több ital elkészítéséhez használták alapanyagul a kakaót. Az egyik legismertebb frissítő a sokoatl, más néven habos víz, amit kakaóból, kukoricalisztből, mézből, vaníliából és vízből készítettek és cukorral, fahéjjal, illetve ánizzsal ízesítették.

Növeli a harci kedvet

A kakaó szervezetre gyakorolt hatásairól Cortés írt érdekes feljegyzéseket. „Egyetlen pohárnyi belőle egy egész napra felfrissíti a katonát” – írta Cortés, aki arra is rájött, hogy ez az ital a harci kedvre és az állóképességre is kihatással van.

Az istenek vagy a disznók eledele?

Linné adta a kakaónak a Theobroma, azaz az „istenek eledele” latin nevet, míg Clusius, a híres francia botanikus azt mondta, hogy a „kakaó csak a disznóknak való”. Nem neki lett igaza.

A hollandok miatt édes

Az 1600-as évek közepén a kakaó gyors ütemben kezdett terjedni Franciaországban, majd egy francia üzletember Londonban is megnyitotta az első csokoládéházat. A 18. századra Angliától Ausztriáig mindenhol megjelent a kakaózás szokása. Coenraad Johannes van Houten holland vegyész az 19. század második évtizedében egy lúgosító eljárással „kivette” a kakaóból a kesernyős ízt, és a port vízben még oldhatóbbá tette. Az eljárást a mai napig „holland módszernek” nevezik.

Coca-Cola és kakaó

Az ikonikus Coca-Cola palack egyedi formáját a kakaó termése inspirálta. A pályázat szerint a palacknak a kokalevelet vagy a koffeint kellett volna valamilyen formában ábrázolnia, de a nyertes pályázó nem tudta, hogy az hogyan néz ki, és a könyvtárban csak a kakaó terméséről talált képeket.

Ha van egy célod, ami miatt spórolásba akarsz kezdeni, készíthetsz magadnak egy szép perselyt, amely segít majd, hogy összegyűjtsd a pénzt, és megveshesd, amit szeretnél.

Egyszerűen nagyszerű

Ezt a perselyt nagyon egyszerűen, egy befőttesüveg kidekorálásával elkészítheted magadnak. Ehhez csupán egy térképmintás papírra lesz szükséged, és egy felirat, amelyen feltünteted, hogy mire spórolsz.

Spórolj!

Gyűjtenél, de nem igazán tudod, mire? Sebai, ehhez is készíthetsz egy perselyt, amely figyel-

Készíts magadnak perselyt!

meztet arra, hogy takarékoskodj. Egy nagyobb befőttesüveget kell ehhez lefestened egyszínű akrilfestékkel úgy, hogy közepén hagysz egy sávot, ahol belelátni az üvegbe, hogy megleshesd, mennyit gyűjtöttél össze. Erre a részre ragaszthatsz vagy festhetsz feliratot, és a sáv két szélét se felejtse el megfesteni.

Kövessd nyomon a gyűjtésedet!

Egy fadóbozóból és egy üveges képkeretből csodás perselyt készíthetsz, amelyen jelölni tudod, hol tartasz a célod felé vezető úton: a kép üveglapjára rajzolj szinteket, amelyek jelölik, mennyi van még

hátra, hogy elég pénz legyen az áhított dologra. Ha ilyen módon követed nyomon a spórolásod, még motiválóan is fog majd hatni rád.

Gyűjts egyszerre több mindenre!

Ha nem egy nagy dologra, hanem több kisebbre gyűjtenél, érdemes ezeket külön kezelned. Szép üvegekből egy kis akrilfesték segítségével csodálatos perselyeket festhetsz magadnak, amelyeken feliratokkal és képekkel jelölheted, hogy mire is spórolsz.

Tartsd meg az aprót!

Ha semmi nagy célod nincs, amire gyűjtenél, akkor is érdemes készítened egy perselyt, amibe csak az aprót szórod, ami egyébként is idegesít a zsebedben, vagy a pénztárcádban. Egy falapra rögzíts egy pánt segítségével egy üveget, fess rá egy feliratot, és tedd jól látható helyre. Ha megtelik az üveg, számold meg, és váltsd be az aprót: meg fogsz lepődni, milyen sokra is tud menni a sok kicsi...

REJTVÉNY

Keresztrejtvény

A tanító néni a családról magyaráz az órán.
- Fiacskám, mit szólnál, ha kistestvéred születne? - kérdezi az egyiküktől.

- Azt, hogy csoda történt.

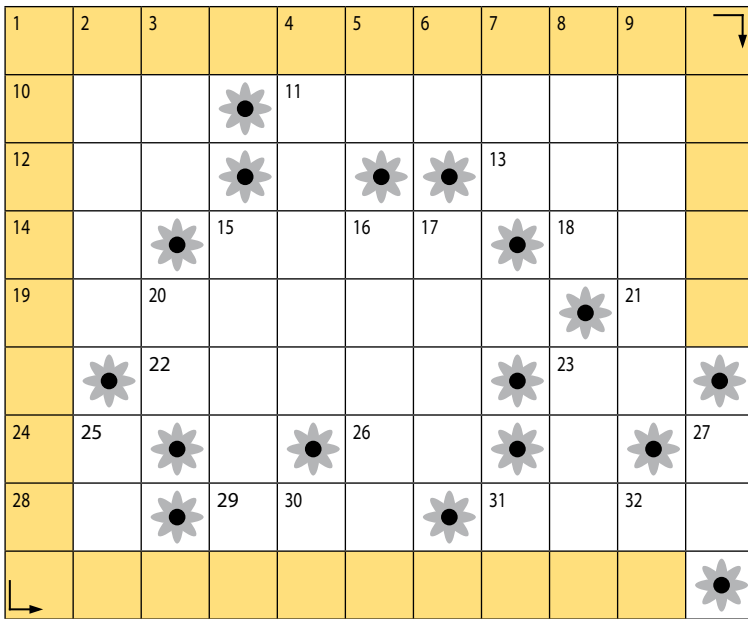
- Miért?

- ...

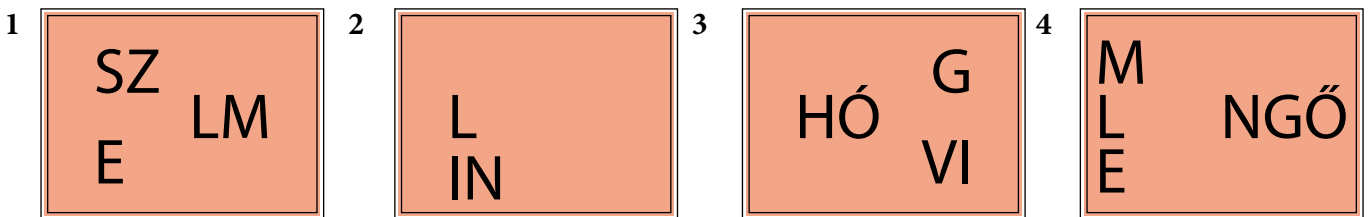
A válasz a rejtvényben lesz.

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 10. Nem mögé, 11. Kézre kerítem, 12. Levezet egynemű betűi, 13. Nincs mit ennie betűi, 14. -..., -ka, 15. Répa betűi, 18. Maró folyadék, 19. Apró énekesmadár, 21. Tagadószó, 22. Téli sportolás, 23. A Palics is ez, 24. Türelmes eleje, 26. Részvénytársaság, 28. Számnév, 29. Ad-e népiesen, 31. Ilona változata.

Függőleges sorok: 2. Meggyőződés, 3. Színes fém, 4. Bátor, 5. Hamis, 6. Riedl Frigyes, 7. Ajándékot ..., 8. Betű híján Ágnes, 9. Siető, 15. Egyéni, magán, 16. A kitüntetés, 17. Lusta, 20. Ő. S., 23. Fordítva álldogált, 25. Verő, 27. Magam, 30. Szerb igenlés, 31. 999 római számmal, 32. Omszk folyója.

Betűrejtvények

Skandináv rejtvény (8.)

Rejtvényünkben egy márciusi időjósást találsz.

	FÖLDSZINT FELETTI	HASONLÓ HOZZÁ	NÉRŐ BETŰI	A KÖZELEBBIT	ESZMÉNYI	NEO	
	NÉVELŐ	KOSZTOLÁNYI-VERS	HATÁROZ	CSÁLNI A KÖZEPÉN	EGY	DERESÉDŐ (HAJ)	
			LY				
	ELÁJULT				„S” VAS VEGYJELE	ZAMBIA	
	EURÓPAI FŐVÁROS HALFAJTA				NEM SZERETI A HIDEGET TÁRSAD	ANTIK	
NULLA		MÁZOL ALSZOL NÉPIESEN	FÉL ÖT	AZ OKOZAT SZÜLŐJE	FORDÍTVÁ FENÉK -RA, -...	EME	
KELET	LY	EGYIK TESTRÉSZE NYEREG ELSŐ RÉSZÉ		FORDÍTVÁ FÉRFINÉV BOSZNIAI FOLYÓ		FRANCIA-ORSZÁG	
			HIVATÁS-KERESŐ MAGAM			KÁLIUM OLASZ FOLYÓ	
LÁNY BETŰI		MAJDNEM KÉN ÉSZAK		KÖRHÁZ JELE	ZERO	SVÉD-ORSZÁG	POROSODNI KEZD KAMBO-DZSA
		SZ SZ					

Skandináv rejtvény: AMILYEN AZ IDŐ JÖZSEFKOR, OLYAN LESZ SZÉNAHORDÁSKOR.

Betűrejtvények: 1. SZERLEM, 2. VALENTIN, 3. HÖVIRÁG, 4. ELMERENGŐ

Megfjtések. Keresztrejtvény: - MERT MÁR HÁROM ÉVE ELKÖLTÖZÖTT A MAMÁM.

Ha tüskés a leánykancér, akkor fiú

Tájainkon nem mindennapi látvány a mellékelt fotón látható tüskés kiütésekkel borított hal. A fotóért azonban nem kellett távoli tájakra menni, a közelben – valahol Baja környékén – a Duna-parton készült. Azt is eláruljuk, hogy leánykancérról van szó. Csak azért, hogy elejét vegyük a találgatásoknak.

Egy-egy szokatlan hal láttán a horgászok ugyanis rendszerint heves találgatásokba bocsátkoznak, hogy megállapítsák, melyikről van szó. Ha tudjuk, hogy a hal fajbéli hovatartozásának megállapítása a halismeret és a szakirodalom alapján történik, felmerül a kérdés: miért találgatunk? Vagy tudjuk melyik halról van szó, vagy kikérjük a szakirodalom véleményét. Ha nem tudjuk, és nincs szakirodalmunk, akkor hallgatunk. És nem találgatunk.

Hogyan jutottunk el a megállapításig, hogy a mellékelt fotón látható szokatlan külsejű hal leánykancér? Úgy, hogy segítségül hívtuk a szakirodalmat. Adott esetben Harka Ákos és Sallai Zoltán Magyarország halfaunája című könyvét, amely elektronikus formátumban könnyen elérhető, szabadon használható, és le is tölthető. Íme mit mond a szóban forgó halról.

Ismertetőjegyek: Mérsékelt magas, oldalról lapított testű hal. Legnagyobb magasságát a hátrasímitott mellúszó végénél, tehát még a hasúszó kezdete előtt eléri. Hátúszójában 9-12 elágazó sugár van, kezdete a hasúszó alapjának hátsó szélével esik egy vonalba. Farkalatti úszója kevéssel a hátúszó alapja mögött kezdődik, benne 10-13 osztott sugár található. Szája kicsi, félig alsó állású. Szeme is kicsi, a szemgyűrű fehéres, nem narancsos. Enyhén ívelt oldalvonalon 44-49 pikkely számolható. Az idősebbek has-, anális és farkúszója vöröses vagy narancsos színezetű. Nagyobb példányai 20-30, kivételesen 40 cm hosszúak.

Emellett azokkal a fajokkal is foglalkozik, amelyekkel a kérdéses hal összetéveszthető.

Hasonló fajok: Leginkább a bodorkával téveszthető össze, de annak a szája csúcsba nyíló, szeme nagyobb, és szemgyűrűje rendszerint

Előlnézetből barátságtalan látványt nyújt a nászviseléses hím leánykancér

Pálfı Gábor a Baja közelében fogott leánykancérral

narancsos árnyalatú. Félig alsó állású szájuk miatt a fiatal példányok a nyúldomolykóhoz és a vaskos csabakhoz is hasonlítanak, de utóbbiak pikkelyei apróbbak, számuk az oldalvonalon 50 fölött van. A vörösszárnyú keszeg szája felső állású, hátúszója jóval a hasúszók alapja mögött kezdődik. A jászkeszeg szája csúcsba nyíló, pikkelyei apróbbak, számuk az oldalvonalon 55-60. A sujtásos küsz szája csúcsba nyíló, anális úszója hosszabb, 15-17 osztott sugár támasztja.

Most már tudjuk, hogy nem bodorka, vaskos csabak, nyúldomolykó..., a tüskékről azonban egyelőre egy árva szó sem esett. Olvassunk tovább!

Szaporodás: Ivarérettségét 3-4 évesen éri el. Márciustól májusig szaporodik, amikor a tavaszi áradás előtti a folyók hullámterét. A hímek nászidőszakban több sorban elhelyezkedő töviszerű nászkiütéseket viselnek... Van még, de itt álljunk meg! Megvannak a tövisek is. A történet egyre inkább összeáll, és tisztul a kép egy olyan halfajról, amelyről mindeddig alig tudtunk valamit. De miért is tudtunk róla ilyen keveset?

Elterjedés: A faj törzsalakja Észak-Olaszország folyóiban (Pó, Brenta, Piave) és nagyobb

tavaiban (Lago Maggiore, Comói-tó, Garda-tó) él. A Magyarországon előforduló alfaj, a leánykancér sem sokkal nagyobb területen honos, csupán a Duna felső és középső részén, valamint a vízrendszeréhez tartozó folyók megfelelő szakaszán található meg. A leánykancér a Duna vízrendszerének bennszülött alfaja, amely vizeinkben is őshonos. Régebben számos folyónkból leírták, ám ezek jelentős részéből mára eltűnt...

Szerbia középső részein a tövises nászkiütéseket viselő leánykancér sokkal gyakoribb látvány, hiszen a Drinában és annak mellékfolyóiban tekintélyes állománya található, és olykor tömegesen fordul elő a Drina-torkolat környékén a Szávában is. A Duna itteni szakaszán ritka vendég, de előfordulhat.

A történet azonban nem a leánykancérról szól, hanem arról, hogyan kell megközelíteni a témát, ha olyan hallal találkozunk, amelyet első nekifutásra nem ismertünk fel. Csupán a miheztartás végett mondjuk, hogy tájainkon akár száz halfajjal is találkozhatunk, de száznál is kevesebb azoknak a száma, akik ismernek ennyi halfajt. Ha valaki szeretne többet megtudni a halakról, irány az oldal alján közölt cím!

Petőfi viccek

Mit mond Petőfi Sándor, amikor forró vízbe dobja a dalait?

- ???
- FORR A DALOM!

Milyen ásványtani kérdést tett fel Petőfi a baromfudvarban?

- ???
- Ej, mi a kő tyúkanyó?

Mi a közös Petőfi Sándorban és Vágó Istvánban?

- ???
- Mind a kettőről neveztek már el hidat!

Miért volt szegény Petőfi Sándor?

- ???
- Mert keveset keresett és sokat költött.

Melyik a kakukktojás?

- 1) Petőfi 2) Ezüst 3) Arany

Petőfi és szerkesztősége – Szerelmey Miklós korabeli karikatúrája

Vak és süket

A bíró lefúj egy vitatható szabálytalanságot, mire az egyik játékos dühösen odakiált:

- Bíró úr, maga teljesen vak?
- Mit mondott? - kérdez vissza a bíró mérgesen.

Erre a játékos:

- Jézusom, ráadásul még süket is!

Golf

Új tag a golfklubban, életében először golfozik. Az oktató magyarázza neki:

- Látja ott messze azt a zászlót? Arrafelé

kell ütni a labdát.

A tag hatalmasat üt, a labda száll, száll és két centire a lyuktól megáll.

- És most mit kell csinálni? - kérdezi az elképedt oktatót.
- Most üsse bele a lyukba.
- Ezt mondhatta volna előbb is!

Peti esernyője

Peti új esernyőt vesz, és fél, hogy ellopják.

Ezért egy cédulát tesz rá a ruhatárban:

„Ez az esernyő a közép súlyú ökölvívó bajnoké, aki három perc múlva visszajön.”

Mikor indul haza, az esernyő helyén csak egy cédulát talál, amin ez áll: „Az esernyőt a hosszútávfutó bajnok vitte el, aki soha nem jön vissza.”

Láz világcsúcs

A sportlót beviszik a kórházba. A nővér kiveszi a lázmérőt, és odaadja az orvosnak.

- Mennyi a lázam, doki?
- 39.9 fok.
- Az sok?
- Nagyon.
- És mennyi a világcsúcs?

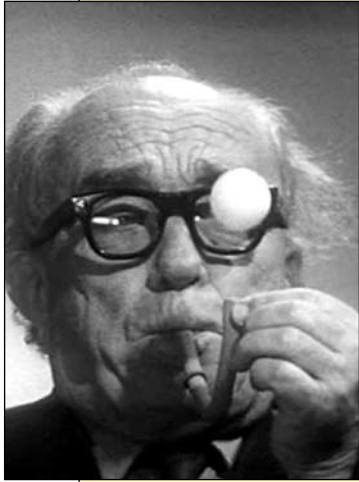
Egy kis sport

Az alábbi idézetek külföldi futballközvetítéseken hangzottak el:

1. Liverpool, Ipswich 2:0. Ha az eredmény nem változik a meccs végéig, azt hiszem, a Liverpoolnak komoly esélye van a győzelemre.
2. Bármeddig képes megtartani a labdát, de most túl sokáig tartotta magánál.
3. Most hiányzik belőlük a képesség, hogy túlszárnyalják az előző, 100%-os rekordjukat.
4. A meccs utolsó rúgásaként egy gólt fejt.
5. Egy csodálatos, színes kaleidoszkópot láthatunk: majdnem az összes brazil sárga mezt visel.
6. Ha bemegy, biztos gól lett volna.
7. Howard Wilkinson csapatkapitány nincs ma itt, ami azt sugallja, hogy máshol van.
8. Én hiszek abban, hogy ha az egyik csapat szerez egy gólt, akkor a másiknak kettőt kell lőnie a győzelemhez.
9. Ha az egyik csapat korán lő gólt, korai vezetéshez jut.
10. Megszámlálhatatlan átadással hozták fel a labdát, egész pontosan nyolccal.

Öveges professzor kísérletei

Öveges József (1895–1979) kedves magyarországi fizikaprofesszor volt, aki sok éven át tanított a rádióban és a televízióban tartott előadásain, valamint könyvein keresztül arra, hogyan lehet megérteni és megszeretni a fizikát. A mindennapi élet tárgyait felhasználva végezte egyszerű és érdekes kísérleteit, melyek során észrevétlenül sajátítottuk el a fizika fontos törvényeit is. Ő maga így írt gyermekkoráról: „Mennyire szerettem volna én is kísérletezni gyermekkoromban! De nem volt sem könyv, sem ember, sem iskola, aki megtanított volna rá!” Egy egyszerű kísérletét mutatjuk be, amelyet ti is könnyűszerrel elvégezhetek.

Gyufaskatulya-torony

Egymásra helyezünk két gyufaskatulyát. Ha vonalzóval hirtelen kiütjük az alsót, a felső skatulya helyben leesik. Ezután rendre három, négy, öt stb. skatulyát helyezünk egymásra és ugyanúgy hirtelen kiütjük a legalsót. Mért nem repül el a többi gyufaskatulya is? A jelenség a tehetetlenséggel magyarázható. Ugyanazt kipróbálhatjuk tele dobozokkal vagy homokkal töltött skatulyákkal. Ebből a kísérletből ügyességi versenyt is rendezhettek a barátaitokkal. A verseny győztese az lesz, akinek a legtöbb egymásra helyezett skatulyával sikerült a kísérlet anélkül, hogy a torony leborulna.

Sz. K.

Válaszolj, ha tudsz!

– **Eredetileg mit tartott két, ma hiányzó kezében a milói Vénusz?**
– A balban almát tartott, a jobban pedig a ruhája szélét emelte föl.

– **Ki volt Hübele Balázs?**
– Irodalmi alak, Arany László Délibábok hőse című művének főszereplője.

– **Melyik az egyetlen színesfém, amit már az ókorban is ismertek, és amelyről egy ország a nevét kapta?**

– A réz. Latinul Cuprum, görögül küprosz, vagyis: Ciprus.

– **Melyik a világ legkisebb köztársasága?**
– San Marino, mindössze hatvanegy négyzetkilométer a területe.

– **Ki találta fel a szaxofont?**
– Adolph Sax belga hangszerkészítő, 1842-ben.

– **Melyik a legrégebb európai lobogó?**

– A dán. 1219 óta használatos, piros alapon fekvő fehér keresztrel.

– **Miért hot dog a hot dog?**
– A kifejezés magyarázata nem éppen szalonképes. A hot dog angolul forró kutyát jelent, s az elnevezés oka, hogy az amerikaiak forró kutyáürlékhez hasonlították a maga idejében újdonságnak számító, kiflibe tömött, főt virslit.

Kvíz

A lónak négy lába van, mit csinál mégis a közmondás szerint?
megbotlik megfordul elfárad

Kik férnek el kis helyen a mondás szerint?
sok szerencsés ember sok türelmes ember sok jó ember

Kit vagy mit érnek hamarabb utol, mint a sánta kutyát?
a kocogót a hazug embert a villámot

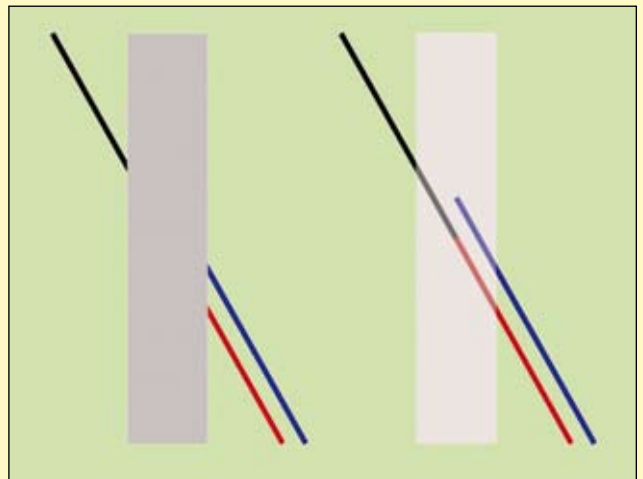
Mi nélkül nincsen rózsája a közmondás szerint?
virág levél tövis

Mitől nem esik messze az alma a közmondás szerint?
a magjától a héjától a fájától

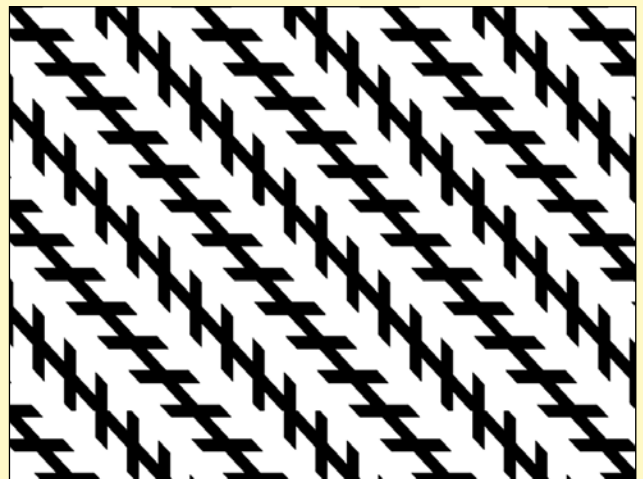
Megfejtés: megbotlik, megfordul, elfárad; sok jó ember, sok türelmes ember, sok jó ember, a hazug embert, tövis, a fájától

Illúzióvonal

Néha bizony nem árt, ha nem hiszel a szemednek, hiszen nem mindig azt látod, ami valójában előtted van, sokat számít a környezet és a tállás is. Az optikai illúziók is ezen az elven alapulnak, a szem viszonyítási képességét teszik próbára.

1. Először nézd a bal oldali ábrát! A kék, vagy a piros vonalhoz tartozik a fekete? A kékhez? Ha te is ezt mondtad, tévedtél, a jobb oldali rajz bizonyítja.

2. A kis vonalak helyzete miatt úgy tűnik, a hosszú vonalak is dülöngélnek, pedig valójában teljesen párhuzamosak.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Ideai 6. számunkban az ember sok ezer évnyi fejlődésének izgalmas témaköréből tettünk fel kérdést. Konkréten arra voltunk kíváncsiak, körülbelül hány éve alakulhatott ki a Homo Sapiens a tudomány jelenlegi állítása szerint. A választ többen megadták, vagyis kb. 300 ezer éve. Többen kibővítették a választ az alapvető tudnivalókkal, miszerint a Homo Sapiens jellegzetes tulajdonságai az egyenes testtartás és a két lábon járás, a gondolkodás. Afrikában, a Szaharától délre alakult ki. A megfejtők közül a szerencse a **pobedai Gere Kornélra**, a **gunarasi Dózsa György iskola** negyedikes tanulója mosolygott. Könyvjutalmát a jövő hónap elején postázzuk.

E heti nyereménykérdésünk feltehetőleg népszerű lesz, ugyanis az állatok mindig jelentkezésre késztetnek benneteket. A megfejtés sem nehéz, csak rá kell néznetek a képre, és azt hiszem, a legtöbben tudjátok is a választ: melyik állat kicsinye látható a képen. Biológiaórán kaphattok segítséget, de szülők, nagyszülők is útbaigazíthatnak benneteket! A választ mielőbb küldjétek el címünkre, legkésőbb 2017. március 22-éig. **Levélcímkünk változatlan: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs**

A helyes választ beküldők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki, amit a jövő hónap elején postázzunk. Kérjük, a nevek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a laccímet is. Köszönjük!

Májusban Szenttamásra várják a citerásokokat

Az általános és középiskolás citerakedvelőket idén is visszavárják Szenttamásra. Az egyre nagyobb tiszteletnek örvendő rendezvényt május 13-án, szombaton tartják. 22. alkalommal várják az általános iskolás korosztályt, és 4. alkalommal a középiskolásokat. A vetélkedő 14 órakor kezdődik a J. J. Zmaj iskolában (Dózsa György u. 2.), szervezője a Gion Nándor Kulturális Központ, régebben Citerazenebarátok Klubja. A gyülekezés és a verseny színhelye a Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskola (Szenttamás, Dózsa György utca 2.).

A jelentkező szólisták és kettősök 3-4 perces műsorral, a kisegyüttesek 5-6 perces műsorral léphetnek fel. A csoportok létszáma nem haladhatja meg a tizenötöt. Előadhatnak népdalcsokrot, táncához fűződő muzsikát, gyermekjáték-dalt, népszokáshoz fűződő zenét. Mint a szervezőktől megtudtuk, a benevezés történhet egyénenként vagy csoportosan, iskolánként vagy művelődési egyesületen keresztül. A név, osztály, iskola mellett fel kell tüntetni a ME nevét és címét, a kapcsolattartó személy nevét és elérhetőségét, fel kell tüntetni az összeállítás címét és táji meghatározását, a felkészítő nevét, a csoport létszámát, és lehetőleg egy rövid bemutatkozást is mellékelni kell. **Kategóriák:** szólista és kettős, valamint kisegyüttes három korosztályban, az alsósoknál, a felsősöknél és a középiskolásoknál.

A **jelentkezési lapok beküldésének határideje 2017. május 9-e**. A vendégeket és a fellépőket 12 órától várják. Jelentkezni Németh Dezsőnél lehet (21 480 Szenttamás, Žarko Zrenjanin u. 16., telefon: 021/731-705 (az esti órákban), mobilszám: 063/25 36 06, villámposta: dnemet@eunet.rs, gionnandoremkahaz@gmail.com)

Lilla és Tifani sikere

A budapesti FÉSZEK Deák Ferenc Könyvtára által kiírt rajzpályázaton (Csukás István bármely művében szereplő figurák lerajzolása) a 3-4. osztályos kategóriában a szabadkai J. J. Zmaj iskola két harmadikosa remekelt: Kujundzsity Tifani első helyezést, Ivankov Lilla 2. helyezést ért el. Nagyszerű szereplésükért már megkapták jutalmukat, mint az felvételünkön is látható.

GME

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

BETHLEN GÁBOR
Alap

70 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasan@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel)

■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken

■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs